

12

57. årgang
december 1955

FODGÆNGER-BUTIKSCENTRE

ARKITEKTEN

TIDSSKRIFT FOR ARKITEKTUR OG DEKORATIV KUNST

MÅNEDSHÆFTE

Ønsker De perfekte persiennner - forlang da

Luxaflex
REGISTERED TRADEMARK

ALUMINIUMSLAMELLER OG GJORDBÅND AF VINYL-PLASTIC

Persiennner af Luxaflex-materiale egner sig til ethvert rum - hvordan det end måtte være bygget eller indrettet. Det er den eneste vindues-dækning, som yder ideel regulering af lys og luft: Luxaflex er holdt i den gode smag og forskønner ethvert rum, og de holder i årtier - med meget ringe pasning. Luxaflex giver Dem valget mellem 165 skønne farve-kombinationer.

Nærmere oplysninger samt navn og adresse på en persienne-fabrikant, som anvender Luxaflex lameller og gjordbånd opgives af: Hunter Douglas Holland.

HUNTER DOUGLAS HOLLAND
 PIEKSTRAAT 2
 ROTTERDAM
 HOLLAND

Elastiske aluminiumslameller

Disse er elasto-hærdede og svipper tilbage igen efter at have været bøjet. Overfladen hverken rustner, skaller af, revner i lakken eller falmer.

Lette at rense

En fugtig klud fjerner selv de mest vedhængende pletter. Plastic-gjordbåndene forbliver som nye, de krymper ikke, udvider sig ikke og falmer ikke.

Giv agt på varemærket.

Ved køb af persiennner bør De passe på, at alle lameller bærer Luxaflex's beskyttende ordlyd: „visible-invisible“, som er Deres garanti for ensartet kvalitet.

ARKITEKTEN

Tidsskrift for arkitektur og dekorativ kunst

Redaktør: Arkitekt Jens Møllerup (ansv. efter presseloven).

Leder af redaktionsudvalget: Arkitekt Johan Pedersen.

Redaktionsudvalg: Arkitekterne Viggo Møller-Jensen, Erik Nilsson, Elliot Hjuler, Henning Meyer og Gehrdt Bornebusch.

Arkitekten udsendes i to udgaver, dels et aktuelt ugehæfte hver onsdag og dels et illustr. månedshæfter årligt.

Abonnementsprisen for begge hæfter tilsammen er 20,00 kr. pr. kvartal, ugehæftet alene 10,00 kr., månedshæftet alene 10,00 kr. Løssalgspris: Ugehæftet 1,00 kr., månedshæftet 4,00 kr.

Annonceredaktør: Bertel Barnholdt.

Annonce- og abonnementssekspedition: Bredgade 66, København K, Minerva 1290*.

Redaktionssekretærer: Ruth Stilling (tekst), Lillian Schmidt (annoncer).

Redaktionens adresse: Bredgade 66, København K, Minerva 1290*.

MÅNEDSHÆFTE 12, 1955 INDHOLD:

Fodgængerbutiksgade i den engelske by Bath

Fodgænger-butiksentre. Af arkitekt M.A.A. Poul Erik Skriver, side 165.

Kastrup midtpunkt. Af arkitekt M.A.A. Jean Fehmerling, side 181.

Projekteret boligbebyggelse med butiksentre. Af arkitekter M.A.A. Henning Jensen og Torben Valeur, side 184.

Referatkort og annonceindex

Referatkort om dette hæftes indhold står på annonceside 28.

Annoncerfortegnelsen er anført på annoncesiderne 24-26.

ARKITEKTENS FORLAG

Bredgade 66, Kbh. K. Minerva 1290*. Fg.sorlagsleder: R. Dahlmann Olsen, (sekretær i forlagets bestyrelse)

K.A.B.'s og A.K.B.'s bebyggelser på „Bellahøj“

PERSPEKTIVA-VINDUER

har nu

aluminium-deklister

karmimprægnering

A/s PERSPEKTIVA

VESTERBROGADE 18

KØBENHAVN V

Alle oliefyringens fordele med

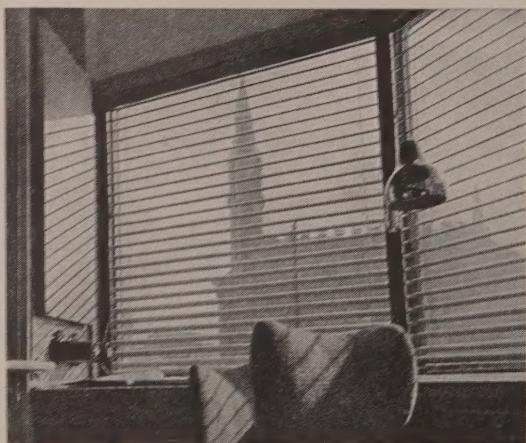
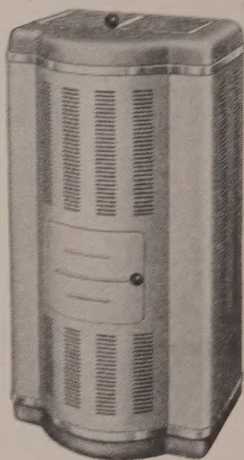
HESS olie KAMIN

den rigtige løsning på oliefyring

Den tændes straks –
giver med det samme dejlig
varme overalt i stuen
– ingen lugt –
tanken kan anbringes
i et andet rum –
speciel brænder system
„Breese“

Højde 106 cm
bredde 54 cm
dybde 44 cm
varmeevne 5250 cal.

Forlang brochure

Capri

letmetal persiennen til enkelt- og dobbeltvinduer er fremstillet af de mest udvalgte materialer og forarbejdet med megen omhu.

Eneste persienne monteret med 8-trådet
100% ren fransk nylonstige.

SKANDINAVISK PERSIENNEFABRIK

Svanemøllevej 164 HELLERUP . Telefon HELrup 7632

English Summary

Arkitekten's Publications: Weekly Edition (Tuesday) and Monthly Edition (12 illustrated issues a year).

The annual subscription rate for Weekly Edition: D. Kr. 40,00.

The annual subscription rate for Monthly Edition: D. Kr. 40,00.

Combined subscription to both editions: D. Kr. 80,00.

Subscription and editorial offices: Bredgade 66, Copenhagen R.

Pedestrian Shopping Centres

By Poul Erik Skriver, architect M.A.A.

The conflict between motorized circulation and pedestrian circulation in our cities is constantly increasing. The conflict is most outspoken in pedestrian shopping streets and centres. These areas attract the motorized traffic immensely, and at the same time the pedestrian traffic is great – very often crossing the streets from shop to shop.

No wonder that planners are highly interested in shopping centres without motorized traffic. On the other hand, shopkeepers have been somewhat resistant to plans for shopping centres which did not allow motorized traffic to the shop entrance.

Shopping promenades and centres without any motorized traffic have been known for years and years. Old markets of this kind could especially be found in England and many of them still exist. E.g. the well-known street-markets in London. As an example of their popularity it may be mentioned that when the residential area Lansbury was rebuilt the street-market in Poplar, which had been destroyed during the war, was recreated. The great number of covered markets in England—and e.g. in Sweden—tell that retail trade may thrive very well in centres without motorized traffic.

Finally, there are the arcades which may be found in most European cities. Far the greater part of these are excellent examples of pedestrian shopping streets.

Besides the many old instances of markets which were originally planned to be kept free of motorized traffic there are also examples of old main arteries which have been changed into pedestrian streets, e.g. Kalverstraat in Amsterdam and Väster Långgatan in Stockholm.

Thus we see that the development of to-day's pedestrian shopping centre is backed up by valuable traditions, and it seems as if the resistance among the shopkeepers have been broken.

In Stevenage New Town the new shopping centre was originally planned as a pedestrian centre. Under pressure from commercial quarters it was changed into a centre with ordinary motorized as well as pedestrian traffic. But now it has been changed once more—under pressure from the new inhabitants of Stevenage—into the originally planned pedestrian shopping centre—and the shopkeepers seem to be content. The corporation have had no difficulties in selling the site. A similar development may be seen in Coventry. The new shopping street—Market Street—was originally planned to be a pedestrian promenade. Later on motorized traffic was allowed. But to-day—when the

L. F. Foght præsenterer med eneret en ny serie danske tæpper: „Trolleborg“ tegnet af arkitekt Erik Ole Jørgensen.
Her vises dessin 2280. Leveres i størrelserne 90x180, 170x240 samt 90x300 cm.

Alle oliefyringens fordele med

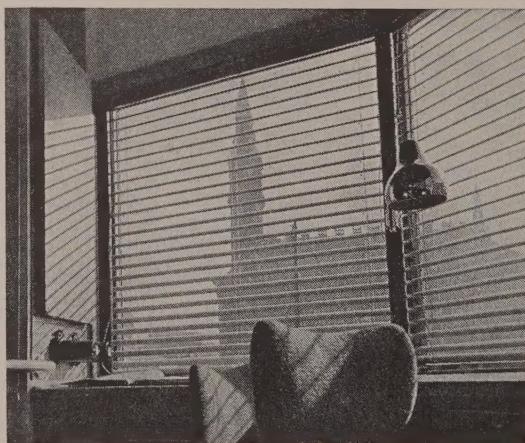
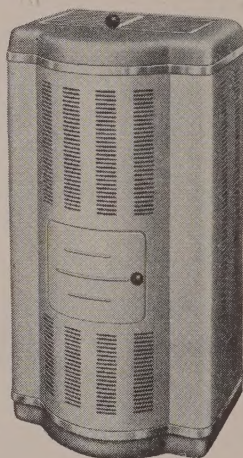
HESS olie KAMIN

den rigtige løsning på oliefyring

Den tændes straks –
giver med det samme dejlig
varme overalt i stuen
– ingen lugt –
tanken kan anbringes
i et andet rum –
speciel brænder system
„Breese“

Højde 106 cm
bredde 54 cm
dybde 44 cm
varmeevne 5250 cal.

Forlang brochure

Capri

letmetal persiennen til enkelt- og dobbeltvinduer er fremstillet af de mest udsøgte materialer og forarbejdet med megen omhu.

Eneste persienne monteret med 8-trådet
100% ren fransk nylonstige.

SKANDINAVISK PERSIENNEFABRIK

Svanemøllevej 104 HELLERUP . Telefon HELrup 7632

English Summary

Arkitekten's Publications: Weekly Edition (Tuesday) and Monthly Edition (12 illustrated issues a year).

The annual subscription rate for Weekly Edition: D. Kr. 40,00.

The annual subscription rate for Monthly Edition: D. Kr. 40,00.

Combined subscription to both editions: D. Kr. 80,00.

Subscription and editorial offices: Bredgade 66, Copenhagen K.

Pedestrian Shopping Centres

By Poul Erik Skriver, architect M.A.A.

The conflict between motorized circulation and pedestrian circulation in our cities is constantly increasing. The conflict is most outspoken in pedestrian shopping streets and centres. These areas attract the motorized traffic immensely, and at the same time the pedestrian traffic is great – very often crossing the streets from shop to shop.

No wonder that planners are highly interested in shopping centres without motorized traffic. On the other hand, shopkeepers have been somewhat resistant to plans for shopping centres which did not allow motorized traffic to the shop entrance.

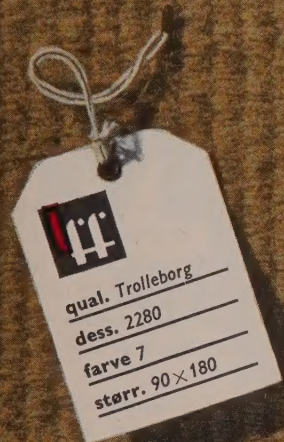
Shopping promenades and centres without any motorized traffic have been known for years and years. Old markets of this kind could especially be found in England and many of them still exist. E.g. the well-known street-markets in London. As an example of their popularity it may be mentioned that when the residential area Lansbury was rebuilt the street-market in Poplar, which had been destroyed during the war, was recreated. The great number of covered markets in England—and e.g. in Sweden—tell that retail trade may thrive very well in centres without motorized traffic.

Finally, there are the arcades which may be found in most European cities. Far the greater part of these are excellent examples of pedestrian shopping streets.

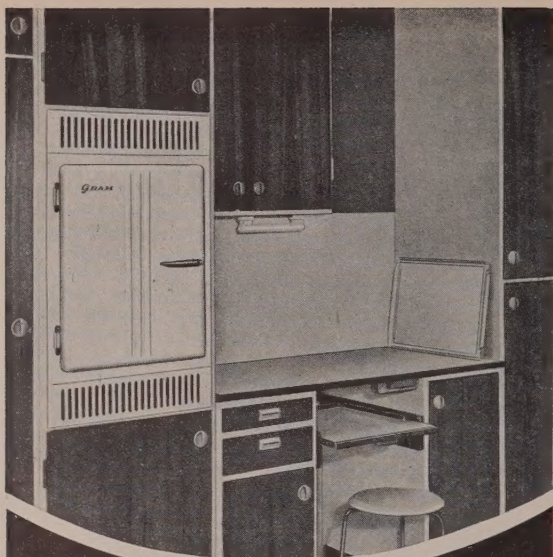
Besides the many old instances of markets which were originally planned to be kept free of motorized traffic there are also examples of old main arteries which have been changed into pedestrian streets, e.g. Kalverstraat in Amsterdam and Väster Långgatan in Stockholm.

Thus we see that the development of to-day's pedestrian shopping centre is backed up by valuable traditions, and it seems as if the resistance among the shopkeepers have been broken.

In Stevenage New Town the new shopping centre was originally planned as a pedestrian centre. Under pressure from commercial quarters it was changed into a centre with ordinary motorized as well as pedestrian traffic. But now it has been changed once more—under pressure from the new inhabitants of Stevenage—into the originally planned pedestrian shopping centre—and the shopkeepers seem to be content. The corporation have had no difficulties in selling the site. A similar development may be seen in Coventry. The new shopping street—Market Street—was originally planned to be a pedestrian promenade. Later on motorized traffic was allowed. But to-day—when the

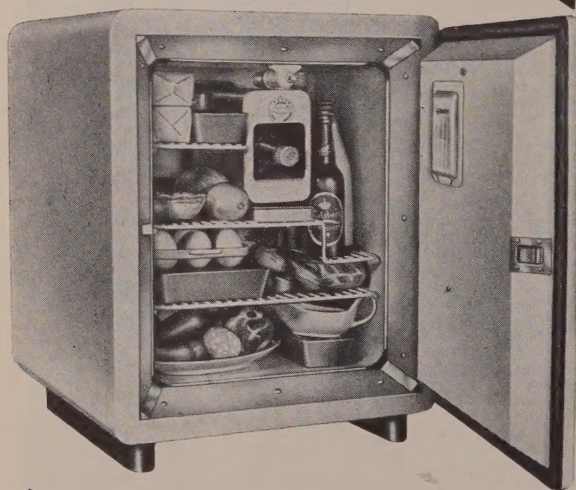

L. F. Foght præsenterer med eneret en ny serie danske tæpper: „Trolleborg“ tegnet af arkitekt Erik Ole Jørgensen.
Her vises dessin 2280. Leveres i størrelserne 90 x 180, 170 x 240 samt 90 x 300 cm.

GRAM

Køleskabe

Der vil altid være et GRAM køleskab - fritstående eller til indbygning, med kompressor eller efter centralkøle - eller absorptionsprincippet - der passer ind i netop det projekt De har på tegnebordet. Vi hjælper Dem gerne med Deres projekteringsarbejde.

BRØDRENE GRAM A/S

VOJENS . TELEFON 41421

Vi fremstiller også industrielle køleanlæg til alle formål.

plan is to be carried out—the shopkeepers want it to be a pedestrian street. The pedestrian shopping centre in Coventry, which is already a reality, has been a convincing example.

It may be tempting to draw the conclusion from the positive examples that a pedestrian shopping street is always a good shopping street. But that is not the case. The conditions of success in retail trade are far more complex.

There is a charming old pedestrian promenade in London—Woburn Walk—near Woburn Place with its heavy traffic. Originally Woburn Walk has no doubt been a busy shopping centre. But the character of the environment has changed, thus conditions have been changed. To-day Woburn Walk is a poor shopping street.

Newcastle on Tyne can tell a poignant example of disappointed hopes. Thanks to the enterprising Mr. Grainger the entire central part of the town was rebuilt in the last century. Among other things two arcades were built, one had a very central situation—it is still flourishing. The other one, Royal Arcade, was built in the outskirts of the town centre which was probably expected to extend. This did not happen. Royal Arcade leads up to an unimportant backstreet and to-day it is desert and dirty and has no retail trade whatever.

This will teach us that the pedestrian shopping street is no miraculous means of securing success for retailing. The town planning conditions must be right.

There is no doubt that it is possible in modern town planning to secure the good conditions—that is why pedestrian centres have been of such great interest to town planners. England especially is able to show a number of fine examples in the New Towns.

On the Continent the most well-known example is the new shopping centre in Rotterdam-Lijnbaan. Another fine example is the shopping centre in Vällingby outside Stockholm. In both cases there are big parking areas near the centre, but the shoppers are walking from shop to shop. No doubt, these shopping precincts have great attraction because they protect from the risks of traffic. This is of importance not least to children and elderly people.

Copenhagen may present several examples of smaller shopping centres of this type. The most outspoken example is "Kastrup Midtpunkt" south of Copenhagen. It was planned in connexion with a big residential area, but it serves as centre of a larger district. There are twenty-two shops and a cinema.

The constantly increasing number of motor-cars and the difficulties in securing parking areas in the old town centre will no doubt result in a number of similar shopping centres in the outskirts of greater cities.

Corrigendum

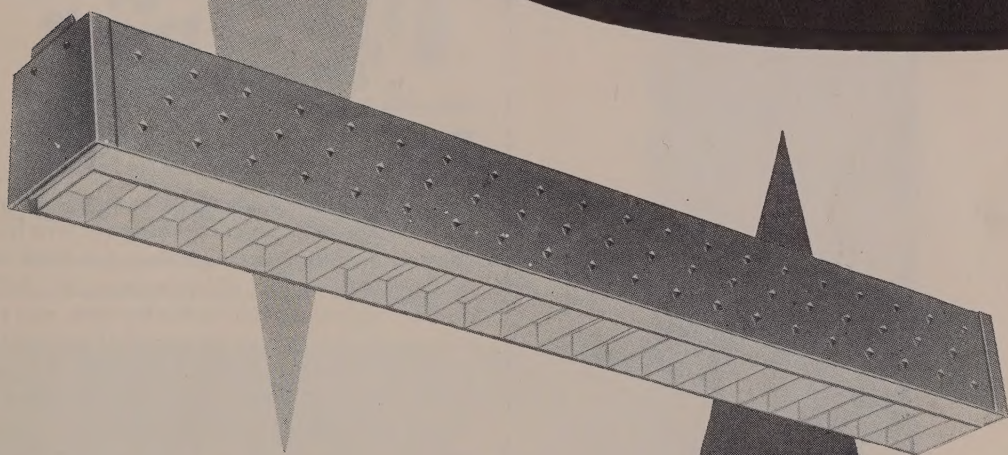
In the English Summary of No. 4-5/1955, *Studies from Greece 1955*, there was, unfortunately, a mistake to which a reader in Greece has drawn our attention. The small island being studied is in the English text by error called Mycenae, the correct is Myconos since Mycenae is a district on the Greek continent. The only town of Myconos is also called Myconos (not Mycenae and not Kaminaki; Kaminaki is only a little part of the town).

METAL

armatur

A42

- er et af de nye
armaturer fra **PHILIPS**
armaturkatalog 1955

Ved arkitekt M.A.A. Erik Herløw's udformning af *Metalarmatur A 42* har PHILIPS forenet det elegante med det praktiske og økonomiske.

Armaturets afskærmningsmateriale er sideskærme af stålplade med udstansede refleksåbninger (katteøjne) samt lamel af hvidlakeret stålplade. Udvendig farve på sideskærme og endestykker er Kbhvn.s Malerlaug gul nr. 53.

Armaturet kan monteres direkte på loft samt ophængt i pendel eller klavertråd.

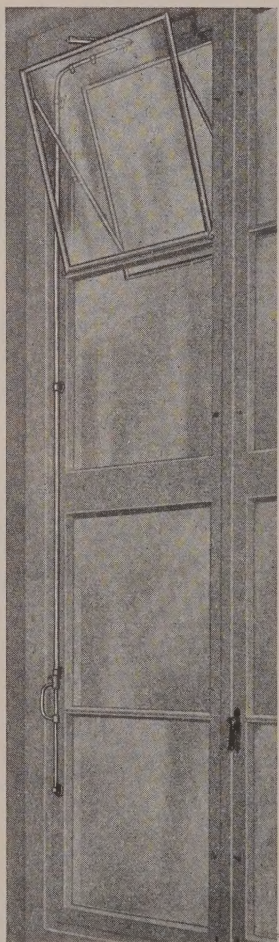
PHILIPS

ARMATURER

IVINKEL

VINDUES-ÅBNERE
HOLDERE

STØJFRIE * RUSTFRIE * DRIFTSSIKRE

Specialåbner med saksebeslag.
Københavns Amtssygehus.

J. NIELSEN A/s *Kirsch*

NØRREBROGADE 32 * KØBENHAVN N * C. 6631*

AARHUS:
RANDERSVEJ 144
TLF. 693 77

ODENSE:
KONGENSGADE 31
TLF. 145 18

Galleria Victor Emmanuel II, Milano, i Saul Steinbergs streg

Passagen

Gengivet efter „Architectural Review“, oktober 1955

Indtil for få år siden betragtede man de europæiske storbyers arkader som et charmerende levn fra forrige århundrede, men i dag tager man dem mere alvorligt, og de studeres ivrigt af byplanlæggere i forbindelse med de fodgærgader og butikscentre, som er blevet nødvendige i vore byer på grund af den stadigt voksende motortrafik. I Italien kan man med størst udbytte studere arkaden, for her har den nået sin højeste udvikling, og her er den i mange byer blevet det centrale punkt i bylivet. I sin bog *Italy Builds** har Kidder Smith et kapitel om arkader og passager, hvor han nævner Galleria Victor Emmanuel II i Milano som „et af de fineste stykker arkitektur og byplanlægning, der er skabt i det 19. århundrede.“ Med to arme, der danner et kors – 47 fod i bredden og henholdsvis 645 og 345 fod lange – forbinder den Piazza del Duomo med pladsen foran Scala-operaen. Den blev projekteret i 1867 af Guiseppe Mengoni, som 10 år senere fandt sin død i portbuen ud mod Piazza del Duomo.

Kidder Smith viser de tydelige påvirkninger af Royal Opera (1790) og Burlington Arcade (1819) i London, af Fontaine's Galerie d'Orleans i Paris og af den stadig eksisterende Galleria De Christoforis i Milano, men, siger han: „Guiseppe Mengoni . . . gav den en bredde, et omfang, et ydre, som ingen forgænger har kunnet fremvise.“ Lige siden den blev opført, siger Kidder Smith, har Galleria Victor Emmanuel II været „Milanos naturlige midtpunkt, stedet hvor man mødes, forretningsfolks centrum, flanérgaden. Hver eftermiddag er den på en gang Londons Bond Street, Paris' kaféer, New Yorks Fifth Avenue og Amsterdams børs – hvilken sammensætning.“

* Udgivet af Architectural Press.

ORIGINAL-ODHNER

**håndsnedkeri
maskinsnedkeri
smedeværksted
glarmesterværksted
og gørtleri**

ALLAN CHRISTENSEN & CO. Gammeltorv 8 . København K . Central 500

Afdeling fra montering i KASTRUP LUFTHAVN

HALLING-ANDERSEN A/S

VODROFFSVEJ 7 . KØBENHAVN V . HILDA 2000*

BUTIKSINVENTAR

samt ombygning i forbindelse hermed

FAÇADEMONTERING

med metalkarme, dørpartier, markiser, bogstaver, neon og lysrender

EGEN MODERNE FABRIK

med maskinsnedkeri, samleværksteder, sprøjtelakereri, plasticafdeling, metalværksteder og armaturfabrik

VOR TEKNISKE TEGNESTUE

har været benyttet af en række førende arkitekter i over 25 år

"Air flow"

BEDRE ARBEJDE

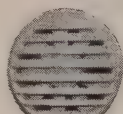
BEDRE HVILE

BEDRE FRITID

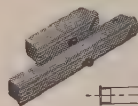
CENTRAL 4487 VENTILATION CENTRAL 4487

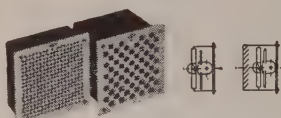
Air-flow-FV-friskluftventiler til vinduesrude

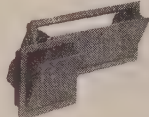
Air-flow-Diskos-ventilatorer til vinduesrude

Air-flow-MV-friskluftventiler til mur

Air-flow-A- & -M-ventilatorer til indbygning i mur eller aftrækskanal. Med faste eller regulerbare gitter

Air-flow-KV-friskluftventiler til mur

Air-flow-U-aftrækskæpper uden indbygget ventilator

Air-flow-K-300-køkken-ventilatorer

Air-flow-AH-aftrækskæpper med indbygget ventilator

Air-flow-bordventilatorer BV & Baby

Air-flow-anemostater for trækfri luftindblæsning og udsugning til ventilationsanlæg med røkanaler

Air-flow-LV-loftsventilatorer

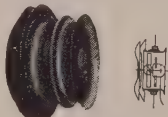
Air-flow-S-ventilatorer til stinkskabe og sprøjtekabiner med motor anbragt udenfor luftstrømmen

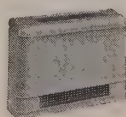
Air-flow-R-ventilatorer med ophængningsring til mur eller plade. Med eller uden overtryksjalousier

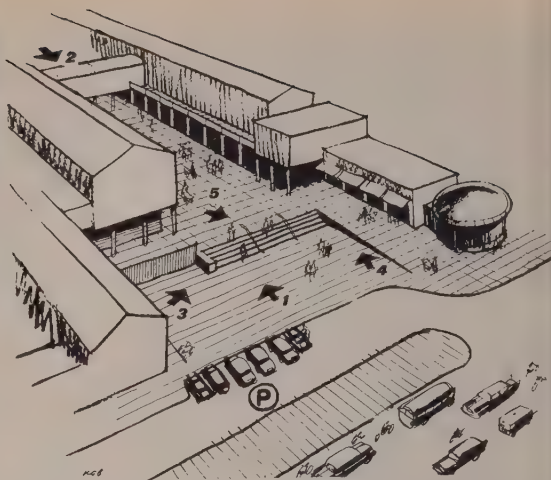
Air-flow-højtrykscentrifugalblæsere

Air-flow-V-ventilatorer til vinduesrude

Air-flow-luftkonditioneringsapparater til opvarmning, befugtning, filtrering, ventilering, odcuring, samt frisk- og returluft efter ønske

Broad Walk i Crawley er en promenade, der forbinder det gamle butikscenter med det nye. 1) viser den set fra det gamle center, 2) et kig ind under broen fra New Town-centret. Promenaden står til begge sider i forbindelse med en trafikåre, hvad der – som det fremgår af artiklen – er af stor betydning, hvis den ikke skal dø hen. Det mest interessante træk ved Broad Walk i Crawley (arkitekt: H. S. Howgrave Graham) er 3) det forsønkede torv i den ene ende; 4) viser ramperne, der muliggør trafik for kørsel med barnevogne o. l.; 5) viser tydeligt, at Broad Walk ikke er tilgængelig for motor køretøjer.

Butikskvarterer

Af Charles Forehoe og Kenneth Browne

Gengivet efter „Architectural Review“, august 1955.

Butikshandelen er i støbeskeen, men hvad fremtiden end måtte bringe på dette punkt, er det ikke sandt synligt, at den almindelige bygade, hvor to strømme af køretøjer klemmer folk på indkøb op imod butiksvinduerne, skulle blive synderligt tillokkende for butikshandelen.

Større og større kredse erkender, at en indkøbstur er en form for slentren med bestemt formål, som bør ske til fods og i spadseretempo, og selv i „drive innens“ fædreland værner den amerikanske kunde sig i stadig stigende grad til at stille sin vogn fra sig for at gå til forstædernes super-markeder med deres vel planlagte torve og luftkonditionerede passager – den ro, der er over fodgængeren, det menneskelige tempo, virker fremmede på detailhandelen – set med både sælgers og købers øjne.

Det er imidlertid ikke sikkert, at de løsninger, der er ideelle for indbyggerne i de store amerikanske forstæder, passer til den engelske kunde – eller til forudsætningerne for engelsk planlægning. England er ikke noget stort land, men for os er en mile trods alt et godt stykke vej. Vi har mindre og færre biler – men der er ikke længere imellem dem end der er i Amerika, der er flere hos os, der bruger de offentlige transportmidler, og der er kun få af vore forretningsdrivende, der handler på så stort og alsidigt et plan, at det vil berettigede til anlæggelse af markeder efter amerikansk mønster.

Vor opgave er at skabe centre med en passende blanding af butikker – bycentre, der kan drage små individuelle forretningsdrivende til sig, som tilsammen giver passende indkøbsmuligheder; bycentre, der kan drage såvel den privatkørende som den buskørende kunde til sig og give dem god anledning til at sætte

G. BYRN COMPANY

VIMMELSKAFET 42 . KØBENHAVN K . CENTRAL 4487

HØJGAARD & SCHULTZ A/S

CIVILINGENIØRER OG ENTREPRENØRER

KASTRUP MIDTPUNKT – BUTIKSCENTRUM OG PUNKTHUSE – ARKITEKT JEAN FEHMERLING, M.A.A.

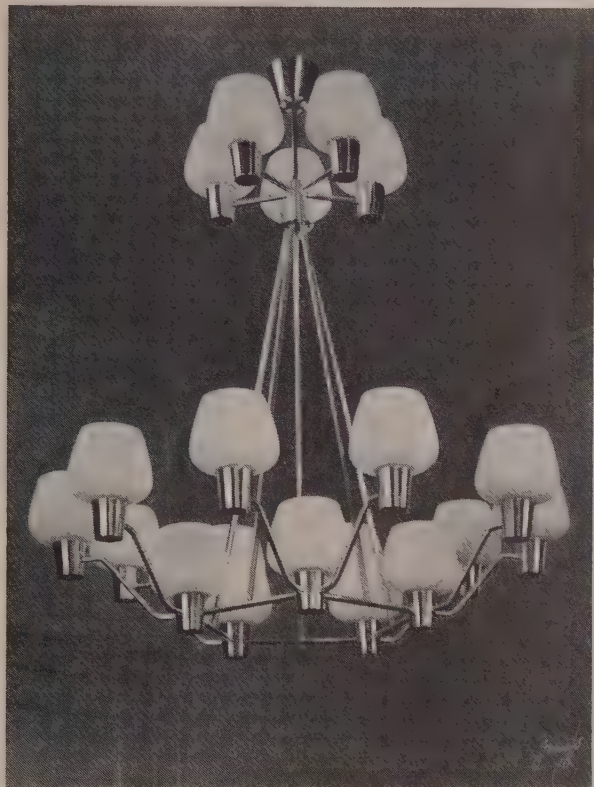
BOIZENBURG

en vellidt arbejdskammerat

Håndværkerne kan li' BOIZENBURG, fordi dens fine kvalitet giver et godt arbejdsresultat. Den solide tremmekasse beskytter fliserne mod overlast og gør det let at transportere dem på byggepladsen.

BOIZENBURG FLISEN

– den mest efterspurgte

FM
Belysning

Belysningerne til

DEN DANSKE KIRKE i PARIS

er tegnet af
arkitekt M.A.A. TYGE HVASS
og fremstillet af

FOG & MØRUP
AKTIESELSKAB

NØRREGADE 28 CENTRAL 8822

YHANCO-PRODUKTER der vinder frem i byggeriet:

SECOMASTIC — det effektive fugeforseglingsmateriale

Secomastic kan optage ekspansion og giver fuldstændig tæthed mod vejrligt. Secomastic er en ikke-hærdende, vandfast mastic, der klæber til alle byggematerialer med undtagelse af bitumen. Det anvendes specielt mellem bygningsdele,

der arbejdes, og det har på kort tid vundet stor udbredelse både i nybyggeri og ved reparationer som fugemateriale til vinduer, døre, glasblokke, bølgeplader, glastage, fliser, betonelementer o.s.v.

YTONIT — plasticlakken, der holder gulvene nye

Ytonit er en hurtigtørrende plastic-lak, der anvendes til alle nye trægulve og korkgulve samt afslebne gamle gulve. Det er slidprøvet på Teknologisk Institut og godkendt af Boligministeriet. Det trænger ind i træets ydre lag og giver

en beskyttende imprægnering. Gulvene får en fin silkeglans, de er yderst slidstærke, kan tåle både slag og stød — og er lette at holde rene. Ytonit er helt farveløst, mørkner ikke og tillader senere reparationer pletvis.

ALIFA-DB — plasticopløsningen, der forhindrer betonstøv

Alifa-DB imprægnerer beton, — trænger ned i overfladen og holder betonens mineralkorn fast i et elastisk greb. Dette betyder smukkere gulve, renere gulve (ingen pletter) — støvfri gulve. Alifa-DB

er farveløst, skridsikkert og resistent over for vand, alkalier, olie, fedt, benzin o. s. v. Det er yderst slidstærkt, — det tåler bl. a. tung truck-kørsel. Det kan anvendes på såvel gamle som på nye gulve.

YHANCO

Centrumgården · Vesterbrogade 6 D
København V · Tlf. Mi 3131

Skulle De ikke allerede være fuldt orienteret om disse tre kvalitetsprodukter, sender vi Dem gerne brochuremateriale, referencer m.v.

Et udpluk af vore

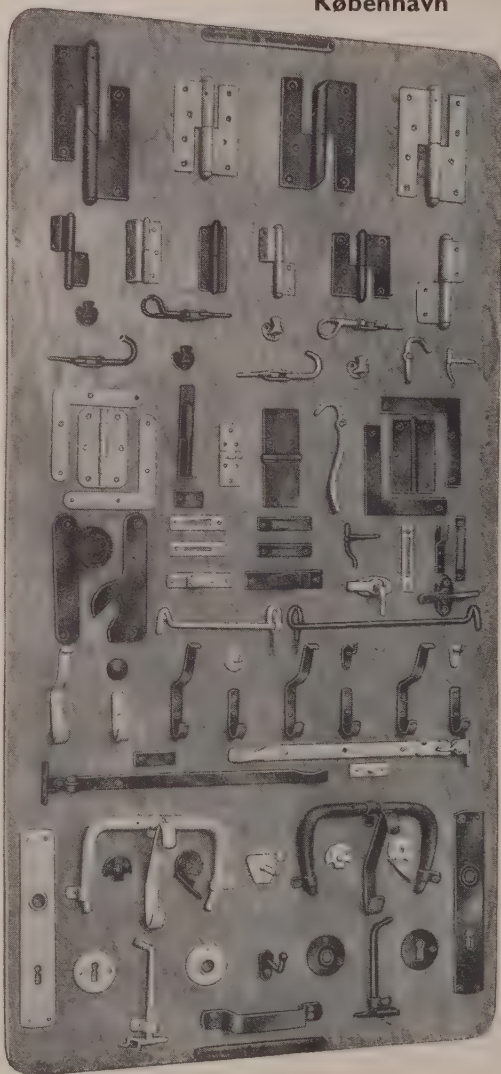
BYGNINGSBESLAG

for ethvert formål – også til de nye

NORMALVINDUER AF TRÆ

udarbejdet af

Statens Byggeforskningsinstitut
København

Vippevinduesbeslaget **Peders Haab**
Fabrikation af masseartikler også efter
Deres egne prøver til fordelagtige priser.
Egne galvaniserings- fosfaterings-
kadmierings- og lakeringsanstalter.

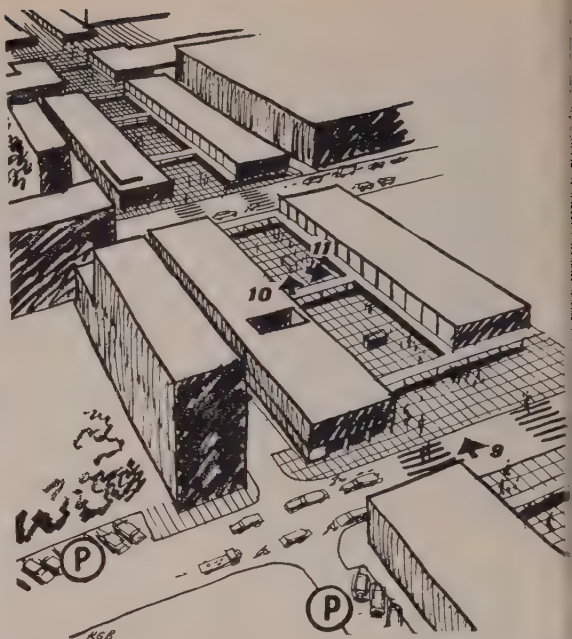
Lad os løse Deres beslagproblem.

Aktieselskabet

PEDER NIELSEN

Pedershaab

Brønderslev

Lijnbaan, arkitekter: J. N. van den Broek og J. B. Bakema. Lijnbaan er ikke et nyt kvarter, men en del af genopbygningen af det udbombede Rotterdam, og den er som følger heraf udformet i overensstemmelse med de eksisterende trafikgader og danner derfor en lang fodgængergade, der med mellemrum krydses af trafikdrør. 9) i et ret køligt klima er det fornuftigt at arkitekterne har sørget for overdekning på begge sider af fodgænger-gaden – med mellemrum, 10) og 11) er der endvidere tværgående overdekning, som understreger rumformens rum.

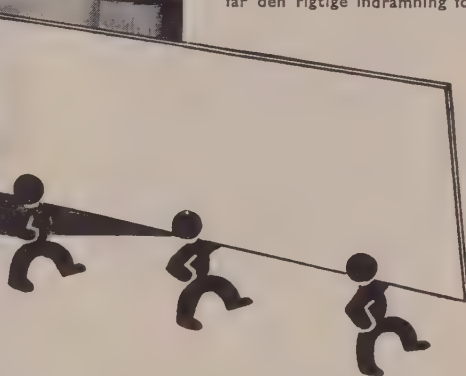
forhold til den virkelige eksisterende fare, og byplanlæggeren må være i stand til at kombinere de to trafikmønstre således, at deres samspil udnyttes bedst muligt. Dette rejser to problemer: de to trafiksystemers skæringspunkter og parkeringsmulighederne. Disse to problemer må holdes adskilte, for en sammenhobning af parkerede biler rundt om indkøbskvarteret ville helt isolere det fra trafikstrømmen – skæringerne kan ikke også anvendes til parkering, de må planlægges rent visuelt, således at fodgængerne kan se bilerne. Det er næsten et iscenesættelses-problem – med en passende adskillelse: trin, borner, kantsten – i stedet for rampelyset, ikke mellem publikum og drama, men mellem to dramaer.

Illustrationerne til denne artikel viser tre eksempler på, hvordan man forskellige steder i verden med dygtighed løser den mekaniserede transports og butikstovets problemer, så de supplerer hinanden bedst muligt. De anvendte fremgangsmåder er meget forskellige – i Vanderbilj-parken er der mellem de parkerede biler friholdt en åbning, beskeden af størrelse, men akcentueret ved et monument, således at der er udsigt til den kørende trafik udenfor. I Crawley har man ved en let forskydning af niveauet markeret, at butikspromenaden ikke er tilgængelig for kørende trafik, og man ser fra den hævede promenade ud over de parkerede biler. Set i sammenhæng er Lijnbaan i Rotterdam en lang fodgængergade, der med mellemrum skæres af eksisterende trafikgader. Samspillet mellem de to funktioner kan tydeligvis opnås på mange forskellige måder. Det er bybyggerens opgave at finde den løsning, som har størst værdi i hvert enkelt tilfælde.

PRAKTISK INDRETNING

Varme- og støjisolerende træfiberplader bliver mere og mere anvendt i moderne husbyggeri. De populære BRUMUNIT-plader kan males, limfarves eller tapetseres efter ønske, således at hvert værelse får den rigtige indramning for sit formål.

Fabrikant:

BERGER LANGMOEN

BRUMUNDDAL - NORGE

ENEREPRESENTANT FOR DANMARK:

HARALD KJÆR & CO., Holmens Kanal 9, København K.

BRUMUNIT

Strålevarme

SYSTEM FRENGER OG CRITTALL

Frenger-loft i normalklasse,
Grådybskolen, Esbjerg

Arkitekter: P. Hougaard Nielsen & C. J. Nørgaard-Pedersen, arkitekter M. A. A., København
Rådg. ingeniører: J. Anderskov & J. Krogh-Jensen, civilingeniører, Esbjerg

DANSK STRÅLEVARME SELSKAB

Bruun & Sørensen A/S

C. F. Riedel & Lindegaard

Chr. Olsen & Møllgaard Mortensen

Reck's Opvarmnings Comp. A/S

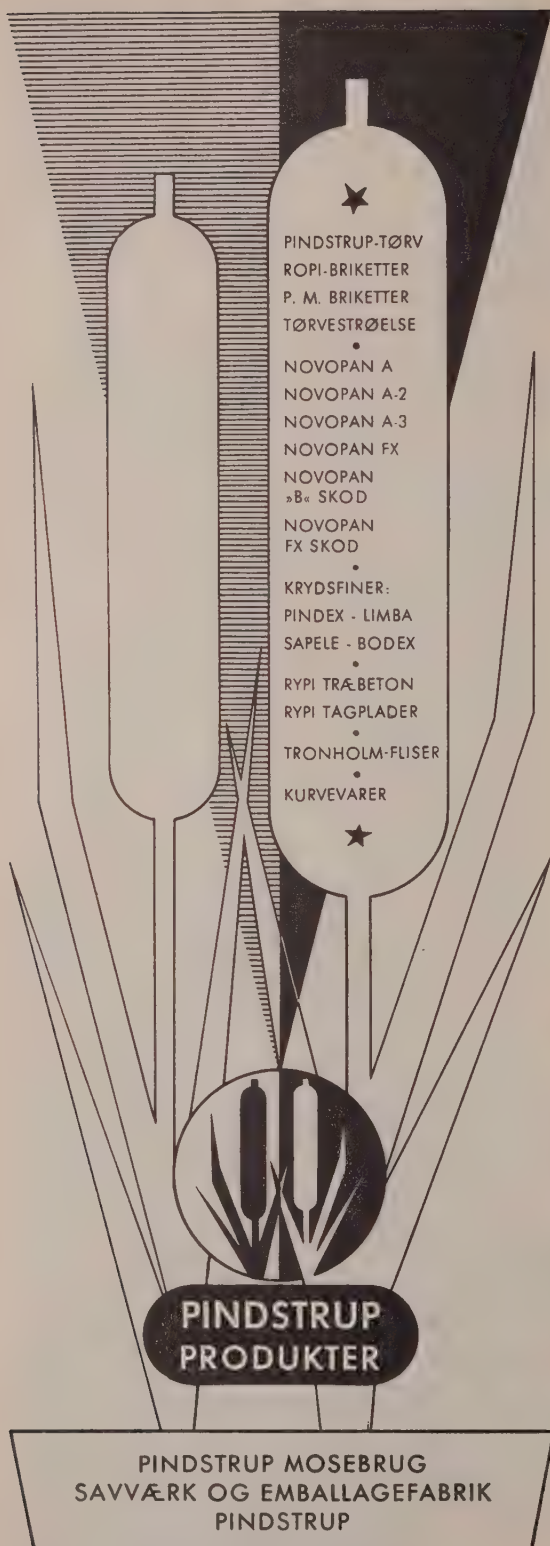
C. M. Hess' Fabrikker A/S

Ludvigsen & Hermann

Bonnesen & Danstrup

A/S Vølund

Ovennævnte licenshavende medlemmer
giver alle ønskede oplysninger
om strålevarme

PINDSTRUP-TØRV
ROPI-BRIKETER
P. M. BRIKETER
TØRVESTØELSE

•

NOVOPAN A
NOVOPAN A-2
NOVOPAN A-3
NOVOPAN FX
NOVOPAN
»B« SKOD
NOVOPAN
FX SKOD

•

KRYDSFINER:
PINDEX - LIMBA
SAPELE - BODEX

•

RYPI TRÆBETON
RYPI TAGPLADER

•

TRONHOLM-FLISER
KURVEVARER

★

**PINDSTRUP
PRODUKTER**

**PINDSTRUP MOSEBRUG
SAVVÆRK OG EMBALLAGEFABRIK
PINDSTRUP**

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S
TRONHOLM FLISEFABRIK
BYGGEPLADEFABRIKEN RYPI
RYOMGAARD KURVEVAREFABRIK
RYOMGAARD CEMENTSTØBERI

Publikationer fra Arkitektens Forlag

Bogen om ARNE JACOBSEN

I løbet af det nye år forsvinder gengivelsen af denne bog her i spalterne, idet der kun er et par hundrede eksemplarer tilbage. Vi kan da melde:

ALT UDSOLGT

af de 2500 eksemplarer der er trykt. Det er en bevis for at bogen er ualmindelig god, og at efterspørgslen har været meget stor, også fra udlandet. Bogen er rigt illustreret, trykt på krideret kunsttrykpapir og forsynet med

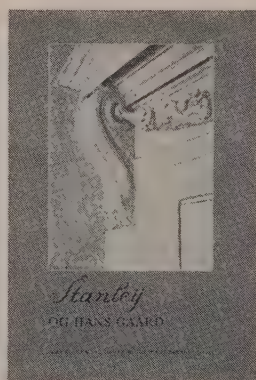
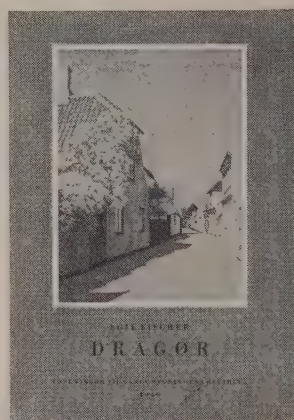
et engelsk resumé. Prisen er kun 28 kr. Skynd Dem med at udfylde bestillingskortet – det kan let blive for sent! Næste publikation i denne serie bliver: Arkitekten Kay Fisker skrevet og tilrettelagt af arkitekt m. A. A. professor Hans Erling Langkilde.

Egil Fischer: Drager

Forord og efterskrift af Poul Dich.

Bogen er ikke blot en meget interessant monografi om Drager. Den omfatter også en drøftelse af de almenne problemer, der er fælles for bevaringen af tilsvarende småstadsidyller, og en påvisning af de fredningstekniske hjælpemidler, der står til rådighed under bevaringsarbejdet.

Foruden et stort oversigtskort i mål 1:800, forefindes 57 gengivelser i tegning og foto. Pris kr. 10,-.

Stanley og hans gård

Udgivet af Foreningen til gamle Bygningers Bevaring på Arkitektens Forlag.

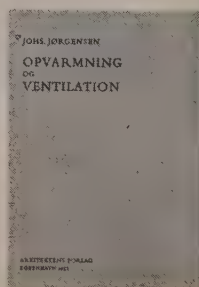
Bogen er skrevet af museumsinspektør C. G. Schultz og indeholder en livfuld skildring af billedhuggeren S. C. Stanley samt en indgående beskrivelse af det hus, han i 1755 lod opføre på Christianshavn Overgaden oven Vandet nr. 6. Også forbillederne herfor omtales grundigt tillige med indboet.

Bogen er forsynet med ialt 35 illustrationer.

Fås i boghandelen og på Arkitektens Forlag. Pris 12 kr.

Opvarmning og ventilation

Denne bog er skrevet af civilingen. Johs. Jørgensen for eleverne på teknikum-skoler og kunstakademiets bygningsskole men enhver bygningstekniker, der ønsker at sætte sig ind i områdets grundbegreber, har brug for bogen, der er forsynet med mange tegninger og systemskitser. – Fås i boghandelen og på forlaget. Pris 15 kr.

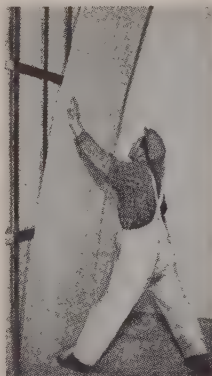
WIKTORIA
TIPPE
VINDUET

Andelsbanken, Odense
F.D.B.'s arkitektkontor i København

MI *772

Ingen ventetid på udtørring af puds
ved anvendelse af

GIPSONIT byggepladen

brandhæmmende,
lyddæmpende
og varmeisolerende

Forhandles af
tømmerhandlere og byggematerialeforhandlere

Bojsen-Møller Paper & Trading Co. A/S

Rysensteensgade 14 * København V * Telefon Minerva 960

FOR FULDENDT FYRING.....

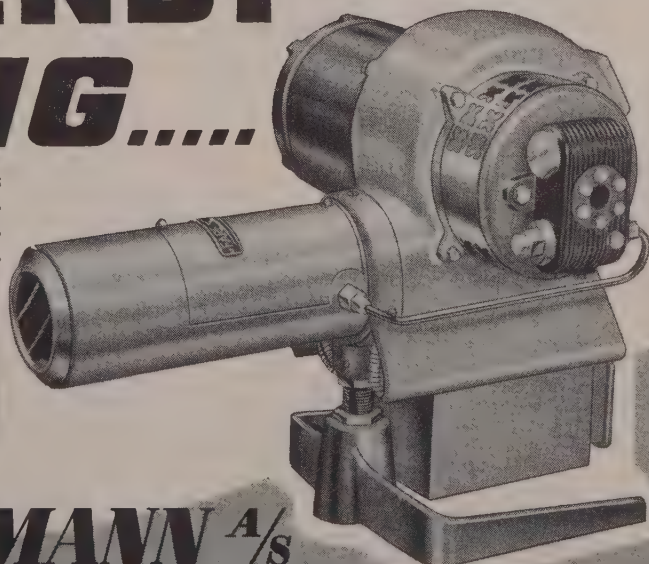
Hartmanns helautomatiske oliefyr leveres
i forskellige typer og kan monteres i for-
bindelse med alle kedler. Hartmanns hel-
automatiske oliefyr garanterer Dem kon-
stant varme og økonomisk fyring.

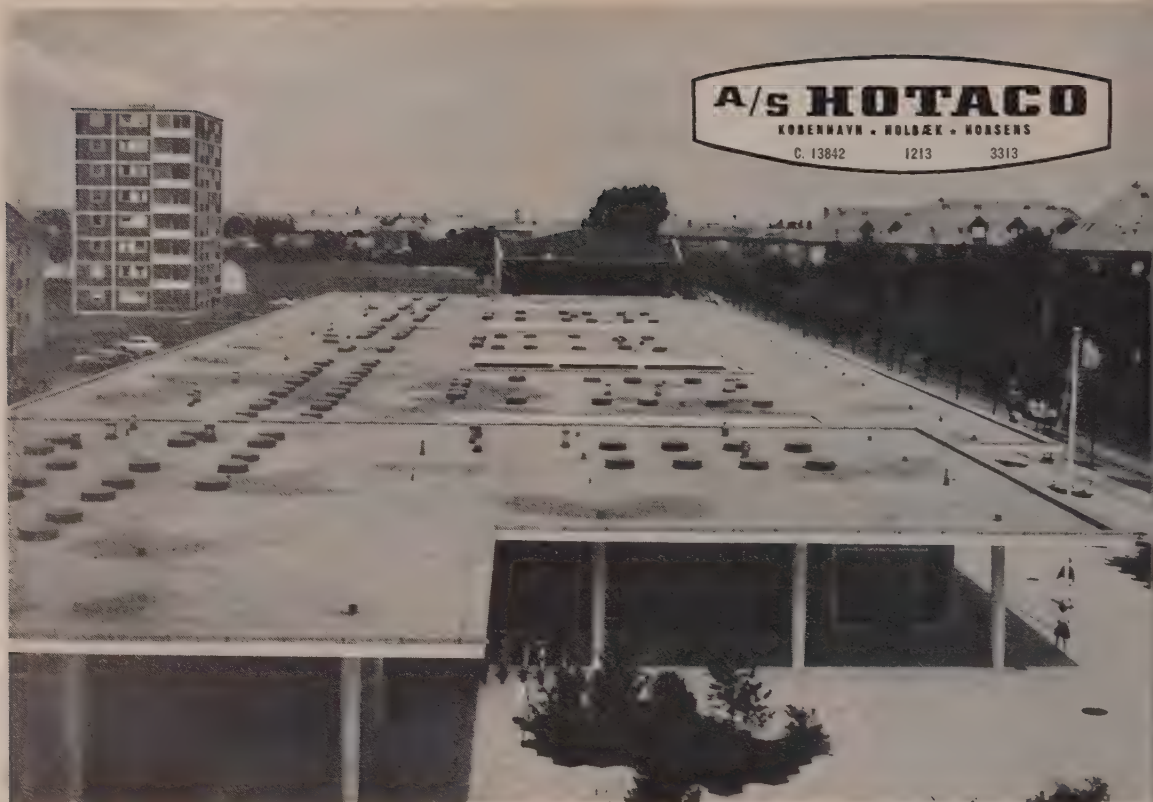
HARTMANN
HELAUTOMATISK OLIEFYR

Ring til Ægir 4545 og tal med en af
varmeingeniørerne.

K.A. HARTMANN A/S

SIGURDSGADE 41 . KØBENHAVN N . TELEFON ÆGIR 4545

KASTRUP MIDTPUNKT: Arkitekt Jean Fehmerling M.A.A. Ca. 5.000 m² HOTACO BUILT-UP udført for Højgaard & Schultz A/S

KAMPSAX

Vejbro Munkholm-Langtved, Hølbæk Amt

THE BRITISH TRAVEL AND HOLIDAYS ASSOCIATION

Fodgænger-butikscentre

Arkitekt M.A.A. Poul Erik Skriver

711.552.1

The Lanes i Brighton, en af de talrige gamle fodgænger-butiksgader i England

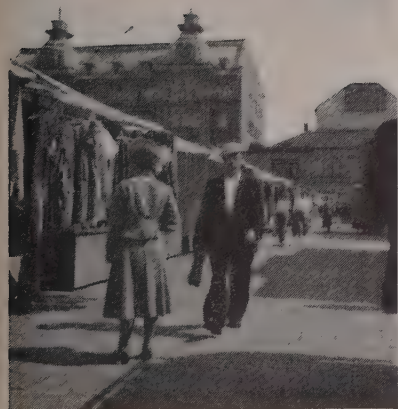
Det er fornøjeligt at handle, og selvom de fleste af os efterhånden er eensidigt engagerede i handelen som købere, er fornøjelsen næppe mindre – forudsat at vi har penge på lommen.

Det underholdende moment i denne proces belyses f. eks. ved, at folk ikke alene udnytter de nærliggende indkøbsmuligheder, men ofte rejser et stykke vej for at opleve glæden ved at handle i andre butikker. Indkøbsturen kan være så attraktiv, at folk bliver turister for at opleve stemningen i fjerne, farverige butikskvarterer og for at købe landets særprægede varer.

I det industrialiserede samfund er arbejdet for mange mennesker blevet trist og farveløst. Glæden ligger for dem ikke i at tjene pengene, men i at omsætte dem i varer.

Butikshandelen kan være en spændende og farverig samfundsaktivitet. Den mest maleriske handelsform er vel det gamle torve-marked, som er ved at uddø i Danmark, men som stadig trives i bedste velgående i andre lande.

Bedst trives det under milde himmelstrøg, men det findes dog stadig i Finland, og i England er gademarkederne uhyre populære. Folk kommer i tætte strømme til disse markeder, hvor der ofte faldbydes tarvelige industriprodukter til priser, der er højere end i butikkerne. Men der er farve og fest over et sådant marked, og det kan folk lide.

Torvemarked i Åbo i Finland

Konflikten mellem de gående og de kørende

Disse markedspladser og gader har en egenskab, som gør dem værd at studere i et større sammenhæng – de er rene fodgængermarkeder. Folk kan krydse fra bod til bod uhindret af biler eller anden kørende trafik. Der findes ikke her den for almindelige butikskvarterer karakteristiske konflikt mellem fodgængere og biler. Det er den almindelige opfattelse hos mange butikshandlende, at kunderne skal kunne køre lige til butiksdøren. Rigtigheden i denne opfattelse bør underkastes en nærmere prøve. Derimod er det naturligvis en fordel, at varer kan bringes pr. bil lige til butikken – men det behøver ikke nødvendigvis være til hoveddøren.

Den skarpeste konflikt mellem den gående og den kørende trafik findes i butikscentrene, og det er af stor betydning for moderne byplanlægning at få belyst problemet. Kan man, hvor det trafikalt er hensigtsmæssigt, reservere butiksgader eller -centre for fodgængere?

For butikshandelen er spørgsmålet: Er beliggenheden i en fodgængergade lige så god eller bedre end i en almindelig trafikret gade?

De trafikfri markeder

Det har allerede været nævnt, at hvor det trafikløse torvemarked findes, f. eks. i England, trives det udmærket. Det er endda så attraktivt, at der stadig opstår nye markeder af denne type. Et populært gademarked i Poplar i London blev sammen med det omliggende boligkvarter ødelagt ved bombning under krigen. Et nyt boligkvarter – Lansbury – blev planlagt og bygget efter krigen som et mønstereksempel på engelsk planlægning. Det indgik bl. a. i de store udstillingsarrangementer i anledning af

Festival of Britain i 1951. I dette moderne boligkvarter udlagde man en markedsplads i forbindelse med butikscenret, og de dage der er marked, er der flere mennesker blandt boderne end i de omliggende moderne butikker.

Også i enkelte af de New Towns, der bygges rundt om London er planlagt markedspladser i forbindelse med de nye butikscentre. Det er folk fra London, der flytter til disse nye byer, og de vil have deres street-marked med.

Det er dog ikke alle steder det lokale bystyre er enig med befolkningen i dette spørgsmål. I en New Town, Crawley, f. eks. vil man ikke anlægge en markedsplads eller tillade stædehandel, som man anser for underlødîg og ubillîg konkurrence til butikshandelen. Men det kan måske tages som et yderlig bevis på, at denne handelsform er konkurrencedygtig trods manglen på kørende trafik.

Iøvrigt lever markedspladsen med de mange stader i bedste velgående i de moderne stormagasiner.

Den historie begynder vel med markedshallerne, de overdækkede markedspladser, der også er yderst livskraftige i England og f. eks. i Sverige.

Side om side forhandles kjoler og blodige oksestege, brugte bøger og saftig frugt, parfume og fisk i disse haller. De ældste overdækkede markeder i England stammer helt fra middelalderen, de nyeste har netop forladt tegnebordene.

I Coventry, lady Godivas by, der blev så hæftig bombet under krigen, er et nyt, fantastisk spændende butikscenrer under bygning, og dér er f. eks. planlagt en stor markedshal til afløsning af et par meget populære interimistiske markedshaller.

Men mon ikke det var Woolworth der først bragte torvet ind i stormagasinet, og som fik en dunderende succes på at faldbyde billige varer fra stader langs indendørs gaderne, hvor folk frit kunne promenerer uden følelsen af købetvang.

I hvert fald ligner salgshallerne i stormagasinerne verden over, idag mere end nogen sinde, farvestrålende markedspladser. Der lægges endda ofte i dekorationerne vægt på at understrege karakteren af boder og gader – fodgænger gader.

Ingen vil vel bestride, at det er fodgængere der er kunder her, og at det ofte er lange strækninger, der tilbagelægges til fods i stormagasinet's markeds gader.

Kunderne foretrækker fodgænger gader

I de engelske New Towns er det de store kædebutikskoncerner, f. eks. Woolworth, der først sikrer sig plads i de nye butikscenrer, og de vælger med forkærlighed en beliggenhed, der gør det muligt at udforme salgshallen som en butikspassage. Hvis der kan skabes en genvej gennem salgshallen, ser man hellere end gerne at folk uden købearinder bruger butikken som en fodgænger gade.

Det er altså stormagasinerne's indstilling – mærkeligt nok synes de små butikshandlerne stadig at være tilhængere af en beliggenhed ved en normalt trafikeret gade.

Den første plan for Stevenage New Town indeholdt et butikscenrer til betjening af det nye bysamfund på ca. 60.000 mennesker samt af et opland med en del mindre landsbyer. Gaderne, hvortil butiksfacaderne var vendt, var fodgænger gader. Bag bu-

Overdækket gade med boder ved markedspladsen i Lansbury. Boderne var beregnet til fødevarer salg, men er helt overtaget af tøj- og tæppehandlere

I markedshallen i Newcastle forhandles i broget blanding alt fra parfumer og noder til gamle pelse og oksestege

tiksbygningerne var køregader til servicetrafikken og i centrets nærhed var store parkeringspladser.

Planen var udarbejdet af det arkitektkontor, der var oprettet af „Corporationen“, den organisation der står som bygherre for den nye by. Både Corporationens ledelse og indenrigsministeriet, der skal godkende alle planer, havde bifaldet udformningen af butikscenret, som imidlertid først skulle bygges når et passende antal boliger var opført, og der altså var en kundekreds at bygge for. I denne ventetid blev planen diskuteret ikke mindst af Gl. Stevenage's forretningsdrivende, som ventede at flytte til det nye center, og under denne tid skiftede Corporationen formand. Den nye formand var i højere grad end den gamle lydhør over for de erhvervsdrivendes kritik af det nye centers udformning med fodgængerbutiksgader. Han forlangte, at planen skulle ændres således, at den kørende trafik kunne komme gennem butiksgaderne og direkte til butikkernes façader – sådan som traditionen var i Gl. Stevenage. Den nye formands hovedargument var, at der ikke kunne opnås en tilstrækkelig høj pris for grundene i et fodgængerbutikscenre. Planen blev ændret og fremsendt til indenrigsministeriet, der måske af respekt for det lokale selvstyre, ikke protesterede mod denne ændrede plan.

Det gjorde derimod de nye beboere, der efterhånden var flyttet til Stevenage New Town i et antal af ca. 20.000. De havde dannet en beboerforening, hvor spørgsmålet blev rejst ved en række møder med repræsentanter for de handlende, Corporationen og planlæggerne.

Diskussionen her og i den lokale avis resulterede i en stærk protest mod den ændrede plan, frembåret af en delegation af beboere til både Corporationen og indenrigsministeren. Beboerne ville

Deputation presses Corporation for agreement

A DVICE from the multiple traders and commercial development organisations has led Stevenage Development Corporation to believe that a pedestrian shopping centre would not be a profitable proposition.

This appeared to be the one concrete result of the Town Centre deputation visit to the Corporation on Tuesday.

PEDESTRIAN CENTRE HOPES STILL ALIVE

Ministry glad to have views of people of Stevenage

THERE is still a hope that Stevenage may have an all-pedestrian Town Centre, possibly as a show-piece for the rest of the country.

Representatives of the Ministry of Housing who received the Stevenage deputation in London on Tuesday, agreed there was no financial case against a pedestrian centre but pointed out that since no precedent existed for such a centre it was

PEDESTRIAN CENTRE

CORPORATION ACCEPTS THE PEOPLE'S WISHES

Minister will now make the final decision

STEVENAGE Development Corporation has fallen in with the wishes of the townspeople, expressed in the public meeting four weeks ago, and has informed the Minister of Housing and Local Government, Mr Harold Macmillan, that they are now prepared to build a pedestrian town centre.

To make sure that the Minister fully appreciate the town's keen desire for such a plan to be brought into being, a deputation is asking Mr. Nigel Fisher, M.P. for the North Herts. Division, to meet them at Westminster on March 1.

Det nye center i Stevenage New Town har meget store arealer for fodgængere. Det er dog først blevet gennemført efter pres fra beboerne. Dramaet afspejles i ovenstående udklip fra Hertfordshire Press. Centret er iøvrigt rigt forsynet med parkeringspladser. På planen er de krydsskravede arealer forbeholdt fodgængere. P betyder parkeringspladser

have et fodgængerbutikstov, hvor de kunne handle i fred for trafikken.

Beboerne var de kommende kunder, og det skulle synes ligetil, at deres ønsker var afgørende i denne diskussion. De handlende har vel også følt dette som et stærkt argument, men Corporationens formand holdt fast ved sin beslutning og først efter et diktat fra indenrigsministeren faldt Corporationen til føje, og planen blev ført tilbage til den oprindelige skikkelse med fodgænergader. Bygningen af centret er nu påbegyndt, og der har ikke været vanskeligheder ved at afsætte grundene til de forretningsdrivende. Kritikken fra dem er iøvrigt også forstummet.

Fodgængerbutiksgaden bygger på gamle traditioner

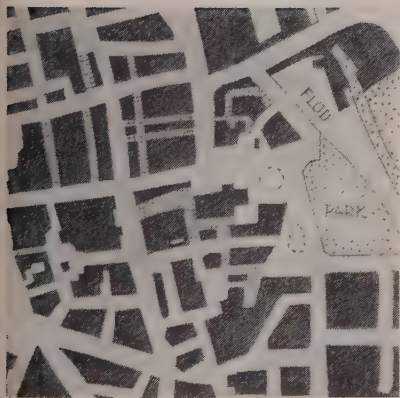
Så længe butikker har eksisteret, har der sikkert været begge typer butiksgader, både de almindeligt trafikerede og fodgænergader. Enkelte gamle fodgænergader med butikker eksisterer stadig. Byen Bath i England, der er et fint eksempel på byplanlægning og bygningskunst i det 18. århundrede, rummer forskellige typer fodgænergader. I det fine boligkvarter med The Royal Crescent og The Circus, der ligger noget borte fra bycentret, findes der en planlagt fodgængerbutiksgade. Man kan kun gætte på motiverne for denne gade, der stammer fra midten af det 18. århundrede. Trafikken i dette fine kvarter, der udelukkende rummede herskabelige huse, har antagelig været ganske betydelig. Et stort antal familier har haft i det mindste en vogn, og selskabeligheden har været stor i denne kurby. Man kan godt forestille sig ulemperne ved at blande den mere intensive fodgængertrafik ved butikkerne med de noget uomgængelige hestekøretøjer.

Der kan have været andre motiver. Der blev stillet strenge arkitektoniske krav til dette boligkvarter. I de store 3-etagers række-huse, der er den almindelige boligform, kunne der ikke indpasses butikker. Det ville forstyrre såvel gadebilledet, som husets anvendelse som herskabsbolig. Den eneste mulighed var at samle kvarterets butikker i en passage mellem et par af de fornemme gader, i en lav og mere tilfældig bebyggelse, der ikke konkurrerede med de stores fornemhed.

Kvarteret har siden undergået nogen forandring. Det er knapt så fornemt mere. Mange af de store huse er opdelt i lejligheder, og den arkitektoniske harmoni har fået skår under krigens bombardementer, men fodgænergaden eksisterer stadig og trives som lokalt butikscenter.

I bycentret i Bath findes adskillige smalle fodgænergader, der alle er intensive butiksstrøg, som rummer nogle af byens betydeligste forretninger.

Få steder kan man lettere end her drage sammenligning mellem vilkårene for handel i en normal trafikeret gade og en fodgænergade. Butikkerne trives begge steder, måske fordi der i det snævre bycentrum er behov for langt flere butikker end der kan skaffes plads til i fodgænergaderne, men det er så afgjort mere tiltrækkende at færdes i fodgænergaderne. Man undviger gaderne med den støjende bil- og busstrafik og med risikoen for hvert øjeblik at blive trængt fra de smalle fortove ud på kørebanen. Man kan ustandselig iagttage eksempler på den uheldige konflikt mellem kørende og gående og derefter nyde den ro og sikkerhed der præger butikslivet i fodgænergaderne.

Den centrale del af Bath. Fodgænergaderne er krydsskraverede. 1:14000

En af fodgænergaderne i den centrale del af Bath

Et populært fodgængerbutiksstrog i Venedig, set fra Rialto-broen

Også i London findes der gamle butiksgader forbeholdt fodgængerne. Der er de tidligere omtalte *street markets* med blandingen af butikker og stader, men også rene butiksgader findes. De hører ikke til de betydeligste handelstrøg i London sådan som Piccadilly, Regent Street og Oxford Street, eller til de fornemme som Bond Street. Man skal opsøge dem og opdager da den mest pitoresque butikshandel på de breddegrader, og som regel myldrende fuldt af mennesker. Sådanne gader findes f. eks. i Shepherd's Market i Mayfair og i kvarteret mellem Bishopsgate og Aldgate. Der findes dog også fodgænergader i London, der i popularitet og fornemhed kan sammenlignes med de store strøggader, det er arkaderne. Det er overdækkede gader som især i forrige århundrede var et yndet motiv i bybygningen først og fremmest vel i Paris, Milano og London, men tillige i mange andre europæiske storbyer. Den berømteste af dem alle er den fornemme Burlington Arcade i Piccadilly. Den er fra 1818 i en fornem arkitektur og med eksklusive butikker. Den blev bygget for at skabe en promenade, hvor de fine herskaber kunne se på butiksvinduer og gøre indkøb i fred for de almindelige Londongaders hestekøretøjer, gadedrenge og hunde. Et strengt reglement forbød f. eks. løben, råben, hunde og køretøjer af enhver art at forstyrre de fornemme kunders færden i arkaden. To særpræget klædte vagter overvåger den dag i dag, at det gamle reglement overholdes og gaden er stadig et yndet butiksstrog.

I enkelte byer er der arkader, der må regnes blandt byens hovedstrøg. Det populære handelsstrøg i Birmingham er den berømte arkade Great Western fra 1860, en flere hundrede meter lang, overdækket gade. I et par byer er det gamle hovedstrøg blevet omdannet til fodgængerstrøg. F. eks. er i Amsterdam det gamle hovedstrøg, Kalverstraat, der så stærkt minder om Strøget i København, nu en yndet fodgænergade. I Stockholm er det gamle butiksstrog Västerlånggatan i Gamle Staden, en fodgænergade.

Great Western arkaden i Birmingham

Kalverstraat i Amsterdam

Fodgærgade i Shepherd's Market i London

Fodgærgade med mandfolke-butiker nær Bishopsgate i London

I Venedig, hvor alle gader er fodgærgader, er hovedstrøgene det jo altså også. De der har færdes i disse gader mindes den følelse af tryghed, der præger fodgærgærdslen, og har bemærket, at livet der intet savner i kolorit. Det er absolut attraktive handelspladser.

Er fodgærgaden vejen til succes?

Men er det nu også sådan, at blot fordi en gade forbeholdes fodgærgere, så er dens succes som butiksgade sikret?

Absolut nej. Forudsætningerne for butikshandelens succes er langt mere komplicerede. Det er en kendt sag, at det er lettest at skabe kontakt med kunderne der, hvor de i forvejen færdes, og at det er vanskeligt at ændre fodgærgestrøg og skabe nye butiksstrøg. Ofte kan det være vanskeligt at afgøre, om det er butikkerne, der har skabt fodgærgestrømmen eller omvendt.

I Coventrys ny butikscenter, der er under bygning, kunne man en overgang se tætte fodgærgestrømme passere en byggeplads, der med sin støj og sit støv var alt andet end attraktiv. Men det var en genvej som tusinder benyttede sig af, trods støv og manglen på butikker. På begge sider af denne passage, der vil blive forbeholdt fodgærgerne, vil der blive butikker og fortove i 2 etager. At de butikker vil trives, er der overhovedet ingen tvivl om.

Men der findes fodgærgader helt uden butikker eller med butikker der vantrives, selvom gaderne er centralt placeret.

Ved den stærkt befærdede gade Woburn Place i Holborn i London, ligger der en lille charmerende fodgærgade Woburn Walk, der for halvandet hundrede år siden var butikscenret i et boligkvarter af 2-3 etagers londonhuse.

Kvarteret har undergået store forandringer siden da. Boligerne er afløst af store institutionsbygninger og hoteller. Trafikken jager af sted på hovedgaden og Woburn Walk fører ingen steder

Fodgærgbutiksstrøg under bygning i Coventry. Allerede under bygningen færdes der store menneskemængder i dette strøg. Butikscenret er sikker på succes. Der bliver fortove og butikker i to etager

Woburn Walk i London var almindeligt butikscenarie for et fint boligkvarter. Kvarteret ændrede karakter og den tidligere så livlige fodgærgade rummer nu kun nogle få nærhedsbutikker. Butikerne til venstre står tomme

hen. Idag vantrives der nogle småbutikker med købmandshandel, skomager, marskandiser og lignende. Et par butikker er tomme. Det er ikke nok at være fodgærgade.

I Newcastle on Tyne er et gribende eksempel på fejlslagne forhåbninger. I midten af forrige århundrede blev Newcastles centrale del nybygget efter en storslået plan. Store nye gader blev brudt igennem den gamle bebyggelse, og ny forretningsbebyggelse blev opført langs gaderne. Det er et af de få eksempler på en ensartet citybebyggelse opført i løbet af en kort periode. Bemærkelsesværdig er det også, at det var en privat byggespekulant, Mr. Grainger, der gennemførte dette enorme byggeri. Hans navn er bevaret i hovedgaden Grainger Street. Byen havde højkonjunktur på det tidspunkt, hvor bl. a. de nye stålskibsværfter og anden sværindustri udvikledes i hurtigt tempo i Tynes munding. Forretningslivet blomstrede og havde behov for de nye bygninger i centrum.

Stort set blev forventningerne til nybyggeriet opfyldt. De nye butiksstrøg trivedes – med en enkelt undtagelse. Der var blevet bygget to arkader, altså overdækkede fodgærgader med butikker. Den ene forbinder to betydelige butiksstrøg, og er idag en travl butiksgade. Den anden ligger i forlængelse af en stærkt trafikeret gade, men fører til en ganske ubetydelig baggade med pakhuse og småindustri. Planen havde sikkert været at udvide city også udover denne gade, så der havde ligget ensartede kvarterer for begge ender af arkaden. Men som det ofte er tilfældet, er vilkårene hårdere end planlæggerne forudser, og planerne bliver ikke fuldført. Denne arkade med det pretentiose navn Royal Arcade og i en monumental arkitektur er idag øde, mørk og snavset, med blændende butiksvinduer og alle tegn på fejlslagne håb. Denne kendsgerning understreges yderligere af skiltet *Socialist*

Royal Arcade i Newcastle on Tyne var planlagt som en fornem butiksgade. Dens placering i byen var forkert, butikkerne trivedes ikke og anvendes nu som lagerlokaler

Hall and Café anbragt umiddelbart over det gamle forgyldte, men falmede *Royal Arcade*.

Et par nærliggende eksempler er Jorcks Passage og City Passagen i København. Disse fodgængerpassager blev i slutningen af forrige århundrede bygget som et forsøg på at udnytte dybden i de kostbare grunde. Men skønt passagerne i visse tilfælde må betyde en genvej har de aldrig opnået nogen større popularitet som butikstrøg. Disse eksempler på fejlslagne forhåbninger nævnes for at understrege, at fodgænergaden ikke er en ny fidus til opnåelse af salgssucces, hvad de mange vellykkede fodgænergader kunne forlede til at tro. Anvendelsen af fodgænergader i butikcentre er derimod en gammel gennemprøvet byplandetailje, som indebærer store muligheder, først og fremmest i trafikal henseende ved den *rigtige* anvendelse, også i moderne byplanlægning.

Fodgængerbutiksgaden i moderne byplanlægning

Der har allerede været nævnt et par moderne eksempler. I virkeligheden har ideen slået vældigt an blandt byplanlæggere i mange lande, og ideen er, hvor den er kommet til udførelse, blevet helt accepteret af de handlende.

Interessen breder sig, og der næsten valfartes til de større nye anlæg.

Det mest målbevidste arbejde med anvendelsen af fodgængerbutiksgader er utvivlsomt at finde i Rotterdam. Hele den centrale del af denne by blev som bekendt udslettet af tyskerne ved et bombardement under krigen.

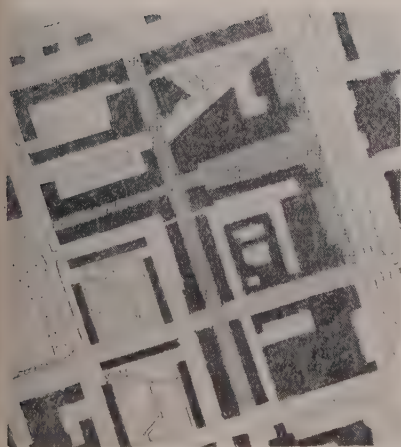
I hovedsagen bliver bydelen genopbygget som et center for administration og handel. De fleste butiksgader er almindeligt trafikerede gader. Et enkelt forretningskvarter, der også kommer til at rumme restauranter og et par biografer er udformet helt med fodgænergader.

Dette område, der kaldes *Lijnbaan*, er knapt færdigbygget, men så stor en del er færdig og taget i brug, at man kan bedømme dette eksperiment.

Hensigten er klar. Butikcentre hører til de byområder, hvor konflikten mellem de forskellige trafikarter er skarpest. Selve den virksomhed, der er koncentreret i butikskvarteret, er meget trafikskabende. Varer bliver kørt både til og fra butikkerne, og kunderne kommer i stigende antal i egen vogn til butikkerne. Når først kunderne er i butikskvarteret, er de imidlertid særdeles aktive fodgængere. Idéen med et butikscenter er jo netop at skabe mulighed for flere forskellige indkøb inden for gåafstand og gøre det muligt at sammenligne varekvaliteter og priser. D. v. s. at hver fodgænger på sin indkøbstur ofte flere gange passerer en gade. Det er baggrunden for en konflikt, der er tidsrøvende og farlig for trafikanternes sikkerhed.

I *Lijnbaan* er planen sådan, at der kan køres nær til butikscentret, men store trafikårer passerer helt uden om. Varevogne kører til bagsiden af butikkerne ad lokale serviceveje. Personbilerne kan parkeres på store pladser i rimelig gangafstand fra butikscentret. I butiksgaderne er fodgængerne fredede. Det giver en tryghed og et velbefindende, som absolut må komme butikshandelen til gode. Det tyder det menneskefyldte butiksstrøg ihvertfald på.

Det er muligt at drage sammenligning med de nærliggende nye, men mere ordinære butiksgader i Rotterdam. Også der ser det

Butikscenter ved Lijnbaan i Rotterdam. Mål ca. 1:6000. Fodgænergaderne er krydskraverede. Der er tilkørselsgader og parkering bag alle butikker

Butiksentret Lijnbaan i Rotterdam. Arkitekt: J. H. van den Broek og J. B. Bakema

ud til at butikkerne trives. Butiksbehovet er ikke tilfredsstillet i Rotterdams centrum, så konkurrencen kommer ikke til fri udfoldelse. Men de blandede trafikarter volder tydeligt nok vanskeligheder, og den dag er næppe fjern, hvor der må gennemføres trafikrestriktioner og parkeringsforbud i disse traditionelt udformede gader.

Et andet stort fodgængerbutikscenter, der er så vidt fremme, at det er muligt at gøre iagttagelser, er centret i den engelske by Coventry. Som tidligere nævnt, blev byen stærkt ødelagt under krigen, og et helt nyt bycenter bygges i disse år. Planen for centret må selvfølgelig underordnes byens samlede plan, og den forudsætter, at en betydelig trafikåre føres gennem centret. Det medfører adskillige vanskeligheder i planlægningen af centret, hvis den uheldige blanding af gående og kørende trafik skal undgås. Til lige findes der store terrænforskel i dette område, så man kan vente særlig spændende løsninger af byplandetaler. Hovedtrafikåren passerer centret over et torv, en square, hvor midterpartiet er et haveanlæg, der kan og bør nydes på afstand. Det ligger som en ø omgivet af trafik. Pladsen er omgivet af høj forretningsbebyggelse med stormagasiner, butikker, kontorer, restauranter og et hotel. Brede fortove tildels i kolonnader og afspærrede mod kørebanen går langs disse bygninger. Kørebanerne krydser man i dobbelte tunneller, een udformet med trappe og een udformet med ramper af hensyn til mødre med barnevogne.

Skønt ikke nogen egentlig fodgængergade byder denne udformning på omtrent de samme fordele, en effektiv adskillelse af de gående og de kørende.

Fra dette trafiktorv strækker sig et langt torv nedad en bakkestråning vinkelret på hovedtrafikåren. Dette torv er kun for fodgængere og er udformet i terrasser forbundet med trapper. Flere små haveanlæg optager torvets midterparti. Der er let adgang for fodgængere og rigeligt med bænke. Torvet er flankeret af en forretningsbebyggelse med butikker og fortove i 2 etager. Dette bliver den travle kerne i det store forretningscenter. Den livlige arkitektur, den fantasifulde plan og den risikofri færden vil gøre dette butikskvarter til en attraktion.

Coventry's center vil komme til at rumme andre interessante enkeltheder.

Hele det centrale område af Coventry har en størrelse på ca. 100 ha, d. v. s. kun lidt mindre end den gamle bydel i København. Omkring dette område er planlagt en ringgade. Kun een af de lokale gader herindenfor føres nogenlunde direkte igennem området. Det er den tidligere omtalte gade, der passerer den centrale square. Der vil blive meget lidt beboelse, men der vil blive udlagt store arealer til let industri – Coventry er jo en udpræget industriby med bl. a. store automobilfabrikker. Iøvrigt vil centret komme til at rumme bygninger for offentlig og privat administration, kulturelle institutioner, museer, teatre, biografer, koncertsale, klubber og restauranter.

Det vil selvfølgelig alt sammen tiltrække store mængder automobiler, og der er da også reserveret meget rigelige arealer til busstation og parkeringspladser.

Sammenlignet med Københavns gamle bydel er den mest slående forskel de store parkeringsarealer og de få egentlige gader –

'SHOPPERS AND CARS TO BE KEPT APART AT COVENTRY

Triumph for Radical Replanning

From our Local Government Correspondent

The Precinct—Coventry's ill-named but admirably planned series of two-level shopping courts—is to remain, after all, an unbroken pedestrian way. Not only that; Market Street, the much longer vehicular road lined with shops that was to have cut across the middle of the Precinct, is now also to be reserved for pedestrian traffic only.

if they could pass from one part of the Precinct to the other without crossing a stream of traffic. Some wanted the motor road to be stopped at the intersection—after it had passed their doors. In these circumstances the new city architect and planning officer, Mr A. Ling, ventured to suggest that all the problems raised by the compromise would be solved if the "Precinctual" principle were extended to the whole commercial area, including the entire

Klip fra Manchester Guardian, der fortæller, at Market Street nu er ændret fra korevej til fodgærgade

Kolonnaden ved den centrale square

Coventry's centrale del blev stærkt bombet under krigen. Genopbygningen skæder nu rask frem efter denne plan; gengivet i mål ca. 1:8000. Denne del er lidt mindre end Københavns gamle bydel. De krydskrævede arealer er fodgængerområder. P angiver parkeringspladser. Bemærk parkeringen P3 ovenpå markedshallen g. Man bemærker især det store fodgængerpladslæg, der danner et stort kors vest for den centrale square. Den øst-vestgående del er bygget. Billedet s. 171 stammer delfra. Den nord-sydgående del er den i artiklen omtalte Market Street. Bygninger mærket med 1 er butikker

bedømt på grundlag af planen. Bydelen er ikke færdigbygget – men den dag det er muligt at drage direkte sammenligninger, vil det overraskende billede af Coventry's center sikkert være de mange holdende vogne og kolossale mængder af fodgængere. Det vil være det ekstreme billede af den udvikling, der vil gælde for de fleste centrale bydele – den stigende automobiltrafik vil medføre en stærk forøgelse af fodgængernes tal i bycentrene.

Det er helt konsekvent, når man i Coventry straks har udformet hovedbutiksstrøget som fodgænger-gader og torve, og det er en konsekvent fornyelse af den gamle torvehandel at planlægge en stor markedshal mellem to store parkeringspladser. Men det var et brud på logikken, at en stor butiksgade, Market Street, vest for hovedstrøget under pres fra de handlende blev ændret fra en planlagt fodgænger-gade til en almindelig køregade. For kort tid siden fremgik det imidlertid af en meddelelse i *Manchester Guardian*, at de handlende i Coventry har skiftet mening. Erfaringerne fra det nu fuldførte hovedstrøg har været overbevisende – de handlende har krævet og fået *Market Street* ændret til fodgænger-gade.

Så mange fodgænger-butiksgader og centre er planlagt eller allerede under bygning, at det er umuligt at give en fuldstændig oversigt.

De betydeligste i England er foruden Coventry antagelig det tidligere nævnte Stevenage Shopping Center, der lige er påbegyndt. Crawley New Town har planlagt et meget stort butik-center, hvoraf en del reserveres fodgængere. Det er under bygning. Første del, der skal forbinde det gamle landsby-butiksstrøg med det nye center er fuldført som en fodgænger-gade.

Butikscetret i boligkvarteret Kings Heath i Northampton er næsten færdigt, udført som et fodgænger-butikstorv. Men der er flere andre New Towns og boligkvarterer i større byer planlagt helt eller delvis som fodgængerstrøg. – England er nok det land, der med størst begejstring er gået ind for den nye idé.

På kontinentet er Lijnbaan i Rotterdam det store eksempel. Et nyt fodgænger-butikscenter er bygget i Kassel i Tyskland og Stockholm har den kendte plan for et nyt butikscenter ved Hötorget, i hovedsagen udformet som et fodgængerstrøg. Også en del af centret i Vällingby uden for Stockholm er udformet som et fodgængerstrøg, og torvet i Årsta Centrum er reserveret fodgængere.

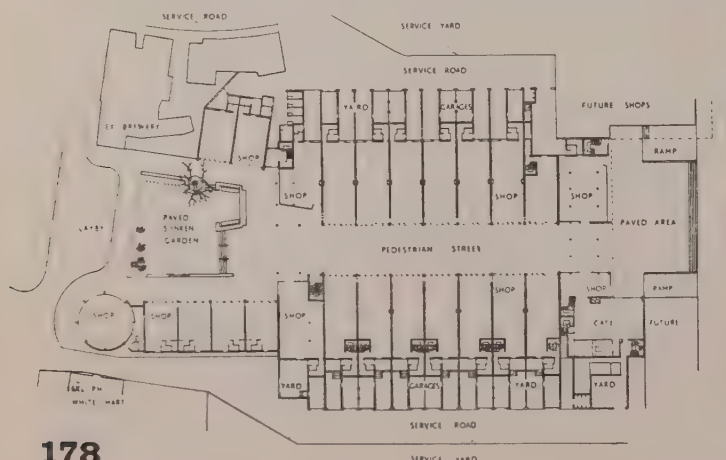
Her i landet findes der et fortræffeligt eksempel i Kastrup. I forbindelse med boligbebyggelsen Skottegården er opført et butikscenter indeholdende 22 butikker, apotek, bank og en biograf. Centret betjener et større område end den nævnte boligbebyggelse. Det er udformet med en lang fodgænger-gade, små torve og kolonnader, der tilsammen danner en malerisk ramme om det travle butiksliv. Man kan iøvrigt der iagttage betydningen af at have en aftenvirksomhed – i dette tilfælde en biograf – i et butikscenter. Butiksvinduerne er et reklamemæssigt aktiv, der kun er fuldt udnyttet, hvis der passerer mennesker forbi om aftenen. Det medvirker biografen til i Skottegårdens butikscenter, der iøvrigt er blevet en succes, ikke mindst på grund af den heldige udformning.

Endelig findes der her i landet en hel del knapt så rendyrkede eksempler, butikstorvene i Bellahøj-bebyggelsen i København, i

Søndergård park i Gladsaxe, i Carlsro i Rødovre, i Bredalsparken i Hvidovre og flere andre steder. Disse steder har fodgængerne særlige gode betingelser, fordi torvene er holdt fri af de omgivende gader og butikscentrene er arkitektonisk fint udformede. I de nævnte centre er stedets karakter som mødested understreget. Folk med et flygtigt kendskab til hinanden kan mødes her uden selskabelige forpligtelser og få sig en snak på en af torvets bænke. Enkelte stormagasiner har allerede sådanne mødepladser, hvor folk sætter hinanden stævne. Stormagasinet populære cafeteria synes derimod ikke at være trængt ud i butikscentret. I de nye engelske butikscentre er der i det mindst en Pub, hvor folk kan mødes over en øl. Ofte er der tillige en eller flere caféer. Det er et spørgsmål om ikke butiksindehaverne i højere grad burde samarbejde om at gøre deres butiksgruppe populær og

Første del af det nye butikscenter i Crawley New Town er udformet som en fodgærgade

Fodgærgaden i det nye butikscenter
Tilvenstre: Planen af fodgængerbutiksgaden i
Crawley New Town

PETER BREDSORFF

*Fodgærgade i butikscetret i Vällingby nær
Stockholm*

attraktiv – også udenfor julemåneden – f. eks. ved at støtte etableringen af en cafeteria.

I stigende grad vil det også blive nødvendigt for butiksindehaverne at samarbejde om parkering. Det butikscenter, der har de bedste parkeringsforhold vil i længden sejre i konkurrencen. Også i de eksisterende gamle butiksstrøg er der behov for fornyelse. Der er f. eks. en del af disse strøg, der tillige er hovedfærdselsårer. De burde ændres til fodgærgader evt. i forbindelse med nyanlæg af parallelgader, servicegader eller omkørselsveje.

Et af de steder, hvor kravet til en sådan omlægning, synes at være størst, er i Kgs. Lyngby. Lyngbyvej er her på samme tid en af Københavns vigtigste udfaldsårer og omegnens travleste butiksgade. Det giver anledning til utallige konflikter mellem den kørende og gående trafik til lige stor ulempe for begge. Hørsholmvejen og den nye omkørselsvej vil naturligvis bedre meget på dette forhold. Men en konsekvent løsning, der ville gøre dette butiksstrøg til det mest attraktive i Københavnsegnen, ville være at forbyde al gennemgående færdsel. Varer skal jo køres til butikkerne, og det kan næppe klares på anden måde end ved at benytte den nuværende gade. Men ved en omprofilering af gaden til et stort fortov, der åbenbart gav fodgængerne forret, kunne enkelte biler godt tolereres f. eks. om formiddagen. De ville da liste sig frem uden ulempe for fodgængerne. En lignende ordning kendes i Väster Långgatan i Gamle Staden i Stockholm og i Kalverstraat i Amsterdam.

Strøget i København må også ende som fodgængerstrøg. Fortovene kan slet ikke rumme de store fodgængerstrømme. Det er ikke blot ved juletid, at fodgængerne benytter kørebanen. Det kan

ERIK HANSEN

iagttages hver eneste dag. Med de skærpede parkeringsrestriktioner, der er gennemført, kan det heller ikke længere være af betydning for de handlende, at gaden opretholdes som en trafikåre. Kunderne kommer allerede nu gående. Også her kunne varetrafik tolereres på visse tider af dagen, og kunne gøre overgangen til fodgængergade fuldstændig smertefri for de handlende.

Mange danske byer har tilsvarende problemer, en gammel snæver hovedfærdselsåre, der samtidig er hovedbutiksstrøget. I mange tilfælde ville løsningen af konflikten kun kunne ske ved konsekvent at reservere gaden for fodgængere og ofre, hvad det koster at bygge parallelgader og omkørselsveje. Butikkerne lader sig ikke så let flytte.

Skammeligt er det, at så mange nye bysamfund er vokset op med nøjagtig de samme problemer, som fandtes i de gamle. I forholdsvis nye kvarterer har vi butikker langs stærkt trafikerede veje, f. eks. i Bispebjerg-kvarteret i København, i det nye Hvidovre og Rødovre, i Sundbyerne og i Tårnby, og vi finder det i de nye kvarterer i Århus og Ålborg. Men man vidste vel ikke bedre dengang. Utilgiveligt vil det være, hvis vi forsynder os i fremtiden. Der vil stadig ske ændringer i de gamle bydele og nye bydele vil vokse frem, forhåbentlig efter velovervejede planer. Automobilismens udvikling kan eventuelt medføre – som i U. S. A. – en spredning af city's butikker til nye store butikscentre i byernes yderområder. Butikscentrenes udformning bør i stigende grad blive betragtet med den alvor denne opgave kræver, hvis man vil undgå parkerings- og trafikvanskeligheder. Midlerne vil ofte være fodgængerbutikscentre, fodgængergader, arkader og kolonnader. Samarbejde og planlægning kan skabe det rigtigt organiserede og udformede butikscenter, der vil stå sig i konkurrencen. Ligger heri ikke også et incitament til fornyelse af butikshandelens rammer og til nye arkitektoniske løsninger?

Butikstorv i Tårnbyparken

Arkitekter M.A.A. Niels Schou og Poul Kjærgaard

Pergola langs butiksfacaden

Kastrup Midtpunkt
Arkitekt M.A.A. Jean Fehmerling

Butikkerne på Hjørnet af Kastrupvej og Saltværksvej er samlet under et fælles tag. Nærmest Saltværksvej ligger apotek og sparekasse, ved modsatte ende er biografen placeret med godt 600 pladser. Mellem biografen på den ene, apotek og sparekasse på den anden side, ligger 22 forretninger opdelt i 4 grupper, der danner et fællesskab, og så vidt muligt dækker alt hvad en familie har behov for. Uden at være økonomisk afhængige af hinanden kan butiksejerne udnytte fordelene ved et samlet anlæg. Husmødrene kan gå fra butik til butik under tag, afbrudt af åbne arealer med grønne anlæg. Denne specielle bygning giver anlægget karakter af et varehus, hvor afdelingerne repræsenteres af den enkelte forretningsdrivende. Butikkerne kan formes helt anderledes frit omkring hensigtsmæssigt grupperet inventar, end når de spærres inde i en normal bygnings snævre rammer. Væggene er opstillet af fabriksfremstillede elementer og er let flyttelige. Ingeniør: Civilingeniør C. A. Bertelsen. Høvearkitekter: Georg Georgsen og Ingwer Ingwersen

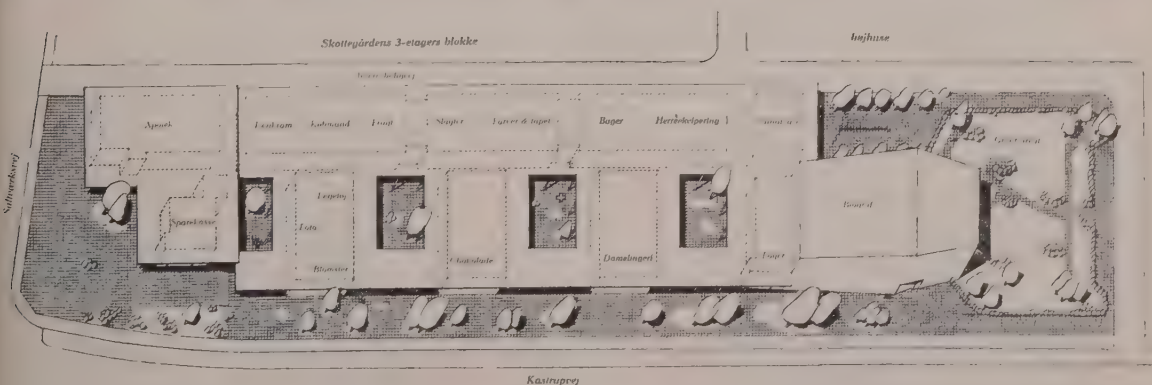

Situationsplan 1:4000

Butiksgaden der forbinder de fire butiksgrupper

STRÜWING

Aksonometri af butikscentret ca. 1:600. Butikscentret rummer ialt 22 butikker, hvoraf kun en del er angivet på tegningen. Udover de nævnte findes boghandel, skotøjforretning, elektriker, parfumeri, renseri, radioforretning, tobak og vin samt en guld-, sølv- og urmagerbutik

STRUWING

Herover: Indgangen til biografen i Kastrup Midtpunkt

Tilhøjre: Lokalsej, en af adgangsvejene til boligbebyggelsen Skottegården. Tithøjre indlevering direkte til butikkerne. Tilvenstre parkering for 75 vogne i forbindelse med butikscentret. Adgang til butikstorsets fire afdelinger sker gennem passage mellem butiksgrupperne

Jean Fehmerling: Kastrup Midtpunkt

STRÜWING

Herover: En af de små fredelige pladser i butikscentret

Til højre: Om dagen er det en rar opholdsplads for far og søn, mens mor er på indkøb

Jean Fehmerling: Kastrup Midtpunkt

Durisol

Bygge-materialer

i bolig-,
erhvervs- og
institutions-
byggeri . . .

*De har vel vore brochurer,
ellers skriv til os -
vi sender dem gerne . . .*

Billederne er af schweizisk
boligbyggeri -
Ydermure af 20-25 og 30 cm
Durisol hulblokke

Durisol

NØRRESUNDBY

Telefon 6165 og 6250

DAG FOR DAG

klapper skrivemaskiner...
telefoner ringer...
der dikteres, skrives, for-
handles og planlægges...
— livet på kontoret hører
til de daglige pligter
for mange tusinde...
over hele verden
er arkitekter
beskæftiget med
at gøre arbejdet og
tilværelsen lettere
for disse mennesker...
give dem lyse og
behagelige arbejdsforhold.
Derfor er glasset, på
grund af dets særlige
egenskaber, blevet et
førende element i den
moderne arkitektur —
og skaber lyse,
hygiejniske og godt
isolerede arbejdsrum bag
den modstandsdygtige og
dekorative façade.
Derfor anvendes
GLASBYGGMATERIALE

PROFILGLAS

BETONGLAS

VAKUUM-GLASBYGGESTEN »FREITAL«

Eneforhandling for Danmark:
A/S C. LANGBALLE & SØN
Storetorv 9 . Aarhus . Telf. 2 30 55

Lidt mere harmonika ved beregning af butiksantal

Borgmester Fenneberg, Lyngby, der er en meget byplaninteresseret kommunalpolitiker, har på et møde i Lyngby Handelsforening fremsat nogle betragtninger om detailhandelens vilkår og navnlig om den byplanmæssige side af sagen. Nedenstående referat af dette møde er klippet fra „Licitationen“ den 11.11.1955.

— I gamle dage, sagde Fenneberg, rykkede detailhandlaren ind i et kvarter, når han syntes, at der boede folk nok. Lidt senere kom måske endnu en købmand til stedet, det gik alt efter, hvordan den handlende selv fandt det i sin orden. Nu har vi fået en byplanlægning, efter hvilken antallet af butikker på forhånd fastlægges, og jeg vil sige med det samme, at min respekt over for byplanlæggernes resultater er ikke overvældende. Hvor kan byplanlæggeren nemlig vide, at udviklingen vil gå i den ene eller den anden retning? Når man nu f. eks. går ud fra, at der skal en butik for hver så og så mange indbyggere, hvad forstås så ved indbyggere? Folk, der bor i kollektivhuse, er jo også indbyggere, men for den næringsdrivende har de dog ikke stort mere betydning end gæsterne på d'Angleterre har for købmanden på Kongens Nytorv.

Fortunbyen uheldig, Virum elastisk

Man fastlåser antallet af butikker, fortsatte borgmesteren, så man ikke kan hverken indskrænke eller udvide deres antal, som f. eks. i Fortunbyen, og det er ikke særlig heldigt. Det kan godt laves elastisk, og vi prøver at gøre det i Virum. Der er butikker på torvet, der kan laves udstillingsvinduer på begge sider af viadukten, hvor apoteket i den ene side danner afslutningen på butiks-rækken. I den anden side vil butikkerne kunne fortsætte hen ad Skovridergårdsvejs forlængelse, hvor der bliver grunde til rådighed for handlende. Her vil man kunne købe et areal og opføre butikker efter myndighedernes anvisninger. Jeg tror, det ville være klogt af de store boligselskaber at lave lidt mere harmonika, når de beregner butiksantallet.

Hovedtrafik væk, større omsætning

Trafiken på Lyngby hovedgade er nu så tæt, at der er talt ca. 20.000 biler i døgnet, indtil 2000 biler i timen eller 1,8 sekund pr. bil. Dette er uforvarsligt, og derfor er omfartsvejen berettiget. Hvad bliver nu den økonomiske konsekvens af omfartsvejen for hovedgades handlende? Statistiker fra Californien viser, at i tilfælde af samme karakter som her, derovre drejede det sig om 224 handlende, her om 264, voksede detailhandelens omsætning efter to års forløb med netto 27 procent. Jeg tror, at det vil gå lige sådan her. Efter min mening går detailhandelen en ret god fremtid i møde i Lyngby. På syv år har de handlende iøvrigt fået forøret 22 procent i omsætning, idet antallet af butikker ikke er vokset i samme omfang som indbyggertallet.

— Jeg tror ikke, sagde borgmesteren videre ifl. referat i *Omegnen*, at der er nogen fare for de handlende, og dog. Det går så godt, at der ikke bliver nogen spore til at bygge om og modernisere. Der er endnu for

DEN PATENTEREDE BETON-EMAILLE *

Betonit

Fugefri . Moderne . Dansk

Den ideelle fugefri

Vægbeklædning

Hård . Blank

*
Ingen udgift til vedligeholdelse

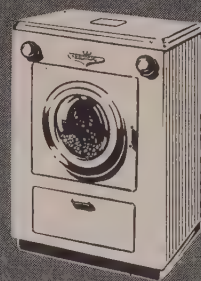
*Brochurer og prøver
på forlangende*

1/3 BETONIT

AALBORG

M. A. Schultzvej 9 • Telefon 1688

Se vor stand nr. 129 i Byggecentrum

Vascomatic

- helautomatisk vaskemaskine

Forvasker, vasker, skyller og centrifugerer automatisk 4 kg tørt tøj på 50 min. Ved placering i fyrrum, køkken eller badeværelse sparer den gammeldags og dyre vaskekalder.

Helweg-Jørgensen

INDRETNING • HANDELSSTIRMA

9. Kongevej 74. Tlf. Vester 7152

Cito Complett CORNER

med skjult vandtilførsel

Fås såvel enkelt-
som dobbeltskylende

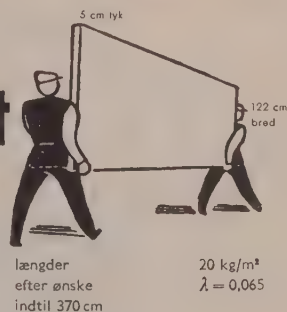

MAX SIBBERN Rebekkevej 12 • HE.5555

Brug

Stramit

til f. eks. indskud,
gulvunderlag, lofter,
vægge, tag

kan

sømmes
skæres
bores
saves

males
pudses
tapetseres
★

Forlang
special-tegninger
for anvendelse til
forskellige formål

Specielle færdige lette skillerumselementer
leveres klar til opsætning

Godk.: se »Medd. fra Kbh. Byg.væsen« nr. 2/54 side 30

Tilbud og alle oplysninger gives

STRAMIT-FABRIKEN

GENTOFTE • MALTEGAARDSVEJ 18 • TLF. GE 4500

Interiør af vores nye udstillingslokaler, som vi håber, De vil afslægte et besøg, når De får lejlighed til det.

OLUF BRØNNUM & CO.
KONGELIG HOFLEVERANDØR

HOLBERGSGADE 8-10

TLF. CENTRAL 8750

- lige lag

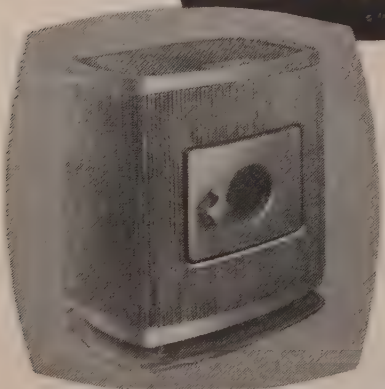
KØBENHAVN K

Prærekassen!

Ved Konstruktionen og Formgivningen af RIBE Olieovnen er der lagt Vægt paa at fremstille en solid, økonomisk og smuk Ovn. Derfor er den udført helt af Støbejern og fremtræder med en emaillet O-verflade.

**RIBE
OLIEOVN**

**den ny Form
for Varme**

— forsynet med
lugtfri Gasolie-
fordampnings-
brænder.

— reguleres
trinløst fra Min. til
Max. — ydelse
og har automa-
tisk virkende
Primærluft-
spjæld, som giver
en jævn og
lydløs Forbræn-
ding.

— kan endvidere
forsynes med
Rumtermosat til
automatisk
Styring af Stue-
temperaturen.

1/2 RIBE JERNSTØBERI

mange ejendomme, hvor man skal tre trin op og tre trin ned for at komme ind i butikkerne. Der er ikke det moderne pep over alle forretninger, som der kunne være. Jeg synes godt, at 2-3 grundejere kunne slå sig sammen om fornuftige moderne ombygninger eller nybygninger, der kunne gøre det hele endnu mere tillokkende.

FRA TIDSSKRIFTERNE

Tidsskrifter modtaget indtil 5. januar 1956

Byggeindustrien nr. 24/1955:

Ved nytår 1956, leder, 1 side.

Viggo Nørby: Nytårsbetragtninger, 5 sider.

Form og konstruktion, omtale af den italienske ingeniør, professor

Pier Luigi Nervi's virksomhed, 1 1/2 side.

P. Arctander og W. Bogely: Det er ingen nytårspag at gennemføre en lille byggesag, 4 sider.

Børge Hansen: Byggevirksomheden i U.S.A. 1956, 3 sider.

Erik Hartoft-Nielsen: Rationalisering i teori og praksis, 5 sider.

Dansk Kunsthåndværk 9-10/1955:

Hæftet er med dansk og engelsk tekst.

Bent Salicath: Snedkerlaugets udstilling 1955, 8 sider.

Karen Lund: Tekstilerne på Charlottenborg, 4 sider.

Arne Remlov: Holmegaard og Per Lütken's glas, 5 sider.

Pierre Lübecker: Asger Jorns skalkestykker, 2 sider.

Ernst Clausen: Skolebøgerne — dansk boghåndværks Grand Guignol, 2 sider.

Ej blot til lyst ..., artikel om Arne Jacobsens samarbejde med værne Kirsten og John Becker ved udsmykningen af fest-salen i Munkegårdsskolen, 2 sider.

att bo nr. 3/1955

Jens L. Seip: Något om irrationell bostadspolitik som ett hot mot bostadsförsörjningen i Europa, 9 sider.

Lennart Björk: Bostadsbyggande och stadsplanering i Polen, 12 sider.

Graeme Shankland: Efter tio år, artikel om boligbyggeri og by-planlægning i England efter krigen, 7 sider.

Odd Brochmann: Vår realistiska/romantiska (valfri titel) arkitekturuppfattning, 5 sider.

Bostadskooperativ debatt, 8 sider.

Byggekunst nr. 8/1955:

Hallvard Rieber-Mohn: Det gjenfundne tempel, artikel om Le Corbusier's kirke i Ronchamp med gengivelser af kirken, 6 sider.

Peter Anker: San Angelo in Formis, 9 sider.

Henning Gram: Erik Werenskiolds syn på Gustav Vigeland, 6 sider.

Byggestaren A, nr. 12/1955:

Tre indlæg i anledning af Lennart Holms artikel om Flerfamiljshus i nr. 11, 3 sider.

Boligbebyggelser af Sven Brolid og Jan Wallinder, Paul Hedqvist, Lennart Tham, Boo D:son Widén, Nils Sterner og Berndt Alfreds, Sven Backström og Leif Reinius, Hjalmar Klemming og Erik Thelau, samt Carl og Hans Åkerblad, ialt 17 sider.

KONTOR, DET FORENEDE DAMPSKIBS SELSKAB,
UDTØRT I TEAKTRÆ:
ARKITEKT KAY KØRBBING, M.A.A.

KGL. HOFMØBELFABRIKANT
C. B. HANSENS ETABL.

BREDGADE 32 . KØBENHAVN K
TELEFONER C. 386, 11.386, 11.585

UDFØRER ALT INVENTARARBEJDE:
PANELER, MØBLER, GARDINER, GULVBELÆGNING ETC.

ALUMINIUM

Til tagbelægning

– såvel bølgeplader med
4 forskellige profilerin-
ger som bånd til falstag

Til façadebeklædning

– glatte og mønstrede
plader

Forlang prospekt . Tilbud uden forbindelse

BANG & PINGEL

KØBENHAVN
GL. KONGEVEJ 66
TLF. C. *6286

ÅRHUS
NØRREBROGADE 28-30
TLF. *3 34 00

PLASTIC- PERSIENNER

MEERE, BEDRE OG SMUKKERE LYS

Solagte, fjerlette, tåler stød, slag
og kulde. Leveres i vore kendte
konstruktioner med metal over-
og underliste, perlonsnore, per-
lonbånd og mange andre fordele.

– *smukkere
og elegantere
persiennner
er aldrig set*

... bedst kendt, kendt som det bedste

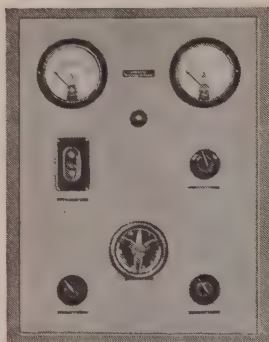
HALL, STATS RADIOFONEN
Arkitekt M.A.A. Vilhelm Lauritzen

A. J. IVERSEN

Snedkermester
Store Kongensgade 124-126
Telefon Central 9799

MØBLER, INVENTAR, PANELER, POLSTREDE MØBLER

STRØMFORSYNINGSSANLÆG til undervisningsbrug i SKOLER

Anlæggene er udformet på grundlag af et flerårigt nøje samarbejde med interesserede skoleautoriteter.

Prospekt tilsendes gerne.

**KØBENHAVNS
ELEKTROMOTOR FABRIK**

Finsensvej 29 . København F
Telefon FA. 4545

ALBUEDØRHANK

— leveret til Central-
sygehuset i Randers

Vi fremstiller dør-
greb til alle formål
— også på bestilling
efter speciel teg-
ning og påtager os
praktisk talt en-
hver opgave. Hen-
vend Dem først til

— vi har det rette greb

Sikkerhedsstillelse

for entrepriser og leverancer

**Dansk Kautionsforsikring-
Aktieselskab**

Gl. Torv 14 Telefon 6143 København

Form, nr. 8-9/1955:

Arthur Hald: Vital och skimrande, artikel om svensk husflid, 9 sider.

Brugsting på H55, 11 billedsider.

L'Architecture d'aujourd'hui, nov. 1955:

Nutidig byplanlægning og arkitektur i Polen, 20 sider.

Eenfamiliehuse fra Brasilien, U.S.A., Mexico, Cuba, Nordafrika, England, Tyskland og Frankrig, 24 sider.

Ginsberg og Massé: Boligbebyggelse i Paris, 2 sider.

Skoler i Frankrig, U.S.A., England, Paraguay, 24 sider.

Oscar Niemeyer og Helio Uchoa: Hospital i Rio de Janeiro, 5 sider.

Industribyggeri i Sao Paulo, Frankrig, Italien, 11 sider.

Hæftets sidste 14 sider indeholder laboratorier, kontorer og garager.

Architectural Record, november 1955:

Eenfamiliehuse af Schweikher & Elting, Marcel Breuer, Georg Fred Keck—William Keck, Curtis & Davids og Philip C. Johnson, 20 sider.

Frederick Gutheim: The New Corbusier, artikel, 8 sider.

Forslag til ny retsbygning i New York, 4 sider.

Hans Vetter: Architecture's Prehistoric Heritage, artikel, 5 sider.

Studie om hospitaler med gengivelser af projekterede og opførte hospitaler, 28 sider.

Architectural Review, december 1955:

Reyner Banham: The New Brutalism, artikel, 8 sider.

Eenfamiliehuse af Peter Womersley, James Cubitt and Partners, 10 sider.

Brian Spiller: Brewers' House Styles, artikel om engelske bryggeriers typografi på façadeskilte, etiketter og i annoncer, 10 sider.

Nye arbejder af Luccichenti og Monaco, 6 sider.

Stephan Tschudi Madsen: Horta, artikel om Victor Hortas arbejder og stil før 1900, 5 sider.

Baukunst und Werkform, nr. 12/1955:

Gengivelser af projekter til konkurrencen om en arkitektbolig, udkrevet i anledning af de arkitektstuderendes arbejdsuge i tilknytning til U.I.A.'s kongres 1955, 13 sider.

Luigi Agati, Federico Gorio, Piero Maria Lugli, Ludovico Quaroni og Michele Valori: Planlægning af landsbyen La Martella, Italien, 6 sider.

Carlfried Mutschler: Kantine og køkken i Neu-Isenburg, 4 sider.

Artikler om akustik i koncertsale af Fritz Winckel og Hans Joachim von Braunmühl, 7 sider.

Forum, nr. 9/1955:

Bybygning og arkitektur, foredrag på møder i Delft's tekniske Højskole, 16 sider.

K. L. Sijmons: Artikel om Le Corbusier's kirke i Ronchamp, 8 sider.

M. Duintjer: Gadeinventar, 11 sider.

Werk nr. 12/1955:

Alfred Roth: Le Corbusier's kirke i Ronchamp, 11 sider.

Otto H. Senn: Rum som form, 8 sider.

Werner Blaser: Tempel og tehus i Japan, 5 sider.

Hans Finsler: Vor tids boligudstyr, 5 sider.

Maria Netter: Glaskunst fra Murano, 6 sider.

Sandroften 10 Gentofte Gentofte 3606

SVEJBÆK LAMEL GUMMIMÅTTEFABRIK
TLF. SVEJBÆK 79

Svejbæk Maatten

faas i:

alle størrelser og faconer
højderne 20, 25 og 30 mm
farverne sort, rød, grøn og beige
udførelse med bøg, teak
og letmetal

og saa ydes der
**5 AARS SKRIFTLIG GARANTI
FOR FABRIKATIONSFEJL**

Hurtig Levering

Nyborg OLIEOVN

FREMTIDENS
FYRINGSMETODE

*

BRÆNDER MED DEN
BILLIGE GASOLIE

*

OPVARMER 150 m³

*

INGEN STØV
INGEN STØJ
INGEN LUGT

*

FORLANG BROCHURE

HANS L. LARSEN

NYBORG JERNSTØBERI

*Person- gods- og
båreelevatorer.*

Forlang tilbud.

- * Vore elevatorspil er altid rigeligt
- * dimensioneret, hvilket sikrer lang levetid.
- * Snekke og snekkehjul løber i oliebad
- * i støvtæt støbejernshus.
- * Snekken af stål og snekkehuset af fosforbronce
- * arbejder fuldstændig lydløst.

AARHUS FLYDEDOK OG MASKINKOMPAGNI A/S

HANS NIELSENS MASKINFABRIK TLF. AARHUS 34000 . ORDR. *4616

* * * * *

Gustavsen

TAPETOPSÆTNING

ST. KONGENSGADE 92

TELEFON BYEN 9380

3 ledninger

* * * * *

Det faste Laan
er Fundamentet

Østifst Kredit Forening

Stiftet 1851

Lån à 3 1/3, 4, 4 1/2 eller 5 % ydes i
faste Ejendomme i By og på Land
indenfor Østifterne og Samsø

Cirkulerende Kasseobligationer ca. 2,7 Milliarder Kr.

Foreningens Indskrivningsafdeling modtager til gratis Op-
bevaring og Forvaltning Obligationsbeløb fra Kr. 10,000

Jarmers Plads 2, København V. Tlf. C. 8501

Håndværkere og leverandører

„Kastrup Midtpunkt“

Af arkitekt M.A.A. Jean Fehmerling

Færdigstøbte elementer: A/S Højgaard & Schultz. Murer-
arbejdet: Erik & Villy G. Andersen. Tømrearbejdet:
Th. P. Stillinge & Co. A/S. Snedkerarbejdet: Bygnings-
snedkernes Aktieselskab. Smedearbejdet: H. P. Sørensen.
Blikkenslager-, sanitets- og centralvarmeentreprise: Thv. Lar-
sen & Co. Radiatormålere: Odin Clorius A/S. Glarmester-
arbejdet: K. Guhle's Eftf. Elektrikerarbejdet: Hviis-Niel-
sen. Malerarbejdet: Thor Bøgelund & Georg Nielsen.

Annonceindex

Alfa, Atelier	26
Andersen & Winkel A/S	27
Bang & Pingel	21
Bartholdy & Søn, A.	3. omsl.side
Betonit I/S, Aalborg	19
Boisenburg Flisen	9
Bojsen-Møller Paper & Trading Co. A/S	15
Brønnum & Co., Oluf	20
B.V. Laboratoriet, Aarhus	24
Bynx Fabriker, Randers	28
Byrn Company, G.	8
Christensen & Co., Allan	7
Crittall	13
Danfoss, Nordborg	27
Dansk Andels Cementfabrik, Nørresundby	3. omsl.side
Dansk Durisol, Nørresundby	17
Dansk Kautionsforsikring-Aktieselskab	22
Dansk Rullegardin Industri	27
Dyrup & Co., S. A/S	bagsiden
Elektra, Atelier	3. omsl.side
Fabers Fabriker, Chr. A/S	21
Fog & Mørup A/S	11
Foght, L. F.	3
Gram, Brødrene A/S, Vojens	4
Gronbech & Sønner, M. J. A/S	3. omsl.side
Gustavsen, Henry	24

Giv Deres ejendom galoscher på

Vandex

Mod fugt og vandgennemslag

Benyt VANDEX til fundamenter, lysnin-
ger og brystninger.

VANDEX er godkendt af boligministeriet
til statsstøttet byggeri samt af Københavns
magistrat.

Forlang den nye brochure med teknisk vej-
ledning.

VANDEX

Århus og København

Tlf. Århus 26471 - Su. 3126

NYE PRESENNINGER

HESSIAN

ISOLATIONSKLØTZEL

PAKGARN

KORDEL

TOVVÆRK

LEJE- PRESENNINGER

ca. 25 m³ 50 øre pr. stk. pr. dag

Leveres overalt. Ring venligst til nærmeste afdeling

KALUNDBORG

Ø. Havnevej 21. Telf. 696

AALBORG

Jfr. Anegade 11. Telf. 5050

AARHUS

Trindsøvej 5-7. Telf. 57666

ODENSE

Toldbodgade 3-5. Telf. 3571

KØBENHAVN

Helsingørsgade 20. Minerva 3166

SÆKKELEJE KOMPAGNIET

Efter Københavns Brand i 1728 oprettedes
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
til Beskyttelse af københavnske Husejere
mod Tab ved Ildebrand

Kjøbenhavns Brandforsikring

Danmarks ældste Brandforsikringselskab

Ved Stranden 14
Telf. C. 3673

Tegner

BYGNINGSBRANDFORSIKRING
I KØBENHAVN, FREDERIKSBERG, GENTOFTE
OG ALLE ØVRIGE KOMMUNER I
KØBENHAVNS AMTSRAADSKREDS
Ogsaa Forsikring af Bygninger under Opførelse

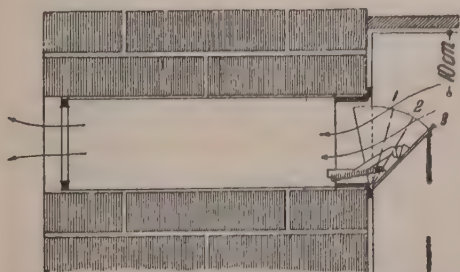
Den almindelige Brandforsikring

for Vandbøngninger, opretter ved færdig Anordning
af 1792

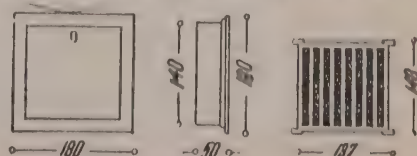
Brandforsikrer Bygninger
— færdige og under Opførelse —
med fast Inventar

Stormgade 10 . Telefon C. 1100 . København K

»CAROL« udluftsventil . spisekammerventil . murventil

Tegningen viser lodret snit gennem 2 stens mur med anbringelse af CAROL udluftsventil. Den udføres direkte gennem mur eller til aftrækskanal. — Fremstilles i letmetal.

Målskitse af ventil og udvendig rist

C. Olsens Metalstøberi Amagerbrogade 201 . København S . Amager 2478

v/ O. LARSEN

Zinktryk og Lystryk

Byen *7457

Byen 3514

ATELIER ALFA

Lyskopieringsanstalt. Frederiksborggade 1

IFÖ 720

Ny vaskecumme

med vaskeriller
til husholdningsvask

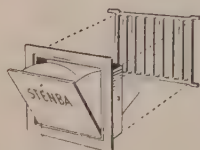
Specielt beregnet til
een-familiehus

men også velegnet til
vaskeanlæg i større
beboelsesejendomme

Fremstillet af
fineste vitreous china

MAX SIBBERN
REBEKKAVEJ 12-HELL
HE.5555 HE.7373

Friskluftventilen Stenba

fremstilles i 2 størrelser og benyttes så-
vel til bolig- som industri- og landbrugs-
byggeri. Ventilationsåbning $13\frac{1}{4} \times 13\frac{1}{4}$
cm samt $13\frac{1}{4} \times 36$ cm til brug for indu-
stri- og landbrugsbyggeri.

Anvendes af:

Den kgl. grønlandske handel * Arbejdernes Andels-Boligforening *
Københavns almindelige Boligselskab * Dansk almennyttigt Bolig-
selskab * Socialt Boligbyggeri * Fagforeningernes Boligforening m.fl.

Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi

Roskilde * Telefon 41

Halling-Andersen, H. A/S.....	7
Hansens Etabl., C. B.	21
Hansen, P. Jul.	3. omsl.side
Hartmann, K. A. A/S	15
Hellerup Bygningssnedkeri	3. omsl.side
Helweg-Jørgensen	19
Hess Fabriker, C. M. A/S, Vejle.....	2
Hotaco A/S, Holbæk	16
Hunter Douglas Holland.....	2. omsl.side
Højgaard & Schultz A/S	9

Iversen, A. J.	21
---------------------	----

Jensen, Emanuel & H. Schumacher A/S.....	28
--	----

Kampmann, Kierulff & Saxild A/S.....	16
Kjær & Co., Harald	13
Kjøbenhavns Brandforsikring	25
Knudsen, K. T. A/S, Odense	27
Københavns Anlægsgartner Kooperation	28
Københavns Elektromotor Fabrik	22

Landbygningernes Brandforsikring	25
Langballe & Søn, C. A/S, Aarhus.....	18

Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi, Roskilde	26
---	----

Nielsen, J. A/S	6
Nielsen, Peder A/S, Brønderslev	12
Nyborg Jernstøberi	23

Olsens Metalstøberi, C.	25
------------------------------	----

Pedersen & Sønner, Marcus, Aalborg.....	28
Pedersen & Sønner, Th., Aarhus.....	3. omsl.side
Perspektiva A/S	1
Philips A/S	5
Pindstrup Mosebrug Savværk og Emballagefabrik, Pindstrup	14

Randers Døgrebsfabrik, Randers	22
Ras, Bandholm	3. omsl.side
Rasmussen, Robert	28
Ribe Jernstøberi A/S, Ribe	20
Rustfri Staalmontage, Akts.	23

Schack-Nielsen, A., Horsens	28
Sibbern, Max.	19 26
Skandinavisk Persiennefabrik	2
Stila-Persiennen	28
Stramit-Fabriken	19
Svejbæk Lamel Gummimaattefabrik, Svejbæk..	23
Sækkeleje-Kompagniet A/S	25

Viktoria-Vinduet	15
Villadsens Fabriker, Jens A/S.....	10

Yhanco I/S.....	11
-----------------	----

Østifternes Kreditforening	24
----------------------------------	----

Aarhus Flydedok & Maskinkompagni A/S, Aarhus	23
--	----

★

Dansk rullegardin industri

V/ H. PERSSON

Special-

Persienner i letmetal og stål
Udvendige solskærme af aluminium

Gl. Kongevej 143

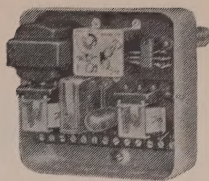
København V

Telf. Eva 6144 - 6145 . Vester 5180

Persienne monteret i koblet vippevindue og koblet torammet
vindue kan ses på vore stande nr. 658 og 659 i Byggecentrum

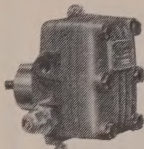
Danfoss

AUTOMATIK TIL OLIEFYR

Danfoss kontrolkasse type
CBK-AT med indbygget
termisk flammekontrol

GIVER FULDKOMMEN KONTROL
- FULDKOMMEN SIKKERHED
OG RENTABEL DRIFT

Danfoss Fuel Unit
type FU er et lille
komplet aggregat,
der kan monteres
direkte på oliebræn-
deren.

- * Fuel Unit (pumpeaggregat)
- * Kedeltemostater
- * Sikkerhedstermostater
- * Oliefyser
- * Olietryksventiler
- * Kontrolkasser med termisk eller
fotoelektrisk flammekontrol
- * Oliefiltre
- * Tændtransformatorer
- * Tændeledroder
- * Magnetventiler
- * Afspærringsventiler
- * Kontrolventiler

Danfoss

FABRIK FOR AUTOMATISKE KONTROLAPPARATER

NORDBORG . TLF. HAVNBORG 5411

KØBENHAVN: Gl. Kongevej 1 E
tlf. VE 1148

ÅRHUS: Christiansgade 29
tlf. 3 55 11

ODENSE: Vestergade 44
tlf. 15075

AALBORG: Nyhavnsgade 12
tlf. 8230

CENTRALVARMEKEDLER

MED

INDBYGGET VARMT- VANDSBEHOLDER

For

magasinfyring

stokerfyr

oliefyr

Alle oplysninger og brochurer ved

K.T. KNUDSEN A/S

Wichmandsgade 3 ODENSE Tlf. 1065

OVENLYS

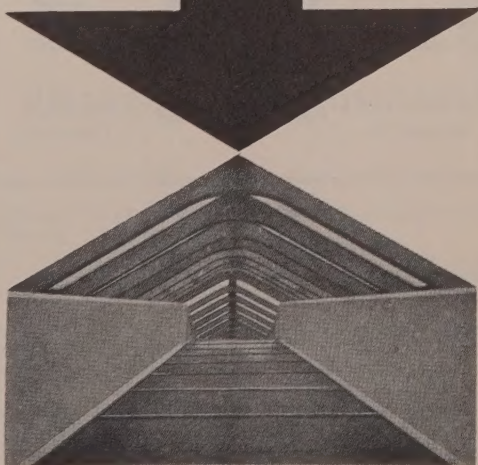
og

UNDERLYS

JERNBETON

og

STRENGBETON

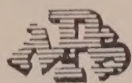
ANDERSEN OG WINKEL

Bornholmsgade 8, København
PA 840 - 480

Montering af

GYMNASTIKSALE

med alt tilbehør

Marcus Pedersen & Sønner

SNEDKERMESTRE

ETABL. 1907

TELF. AALBORG 342 - 5142

Se **HFB** side 380

Alt i

**PERSIENNER
RULLEGARDINER
JALOUSIEVÆV
ORG. KIRSCHSTÆNGER**

leveres og monteres

Overslag
u. forbindende
til Arkitekter og
Bygherrer

STILA

PERSIENNEN

HERLEV HOVEDGADE 6 * YRSA 1913

Emanuel Jensen & H. Schumacher

Murer- og Entreprenørforetning A/S

Grundlagt 1891

Jordarbejde Fundering Kloakarbejde Jernbeton
Murerarbejde Hovedentrepriser Dampskorstene

**Godthaabsvænget 4 . København F.
Telefon Central 968**

Københavns Anlægsgartner Kooperation

Pilebro 8 2. sal . Herlev . Telefon Yrsa 2024

**HAVEANLÆG
PARKANLÆG
LEGEPLADSER**

MALERFIRMA

**ROBERT
RASMUSSEN**

Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11,302

PLENAVISTA *forsatsvinduer*

Pat. anm.
Godkendt til statslånsbyggeri

Består af en glastrude i en gummiramme og fastgøres
med specielle vridere. Ses næsten ikke, har fuld lys-
gennemgang, er nemme at håndtere og er billige.
Fremstilles og anbringes af glarmesteren.

A. SCHACK-NIELSEN

*Torvet 6 * Horsens * Telefon 1711*

FODGÆNGER-BUTIKSCENTRE

Af arkitekt M.A.A. Poul Erik Skriver

Konflikten mellem den kørende trafik og fodgængertrafikken er alvorlig i butiksgader og butiksentre. Af den grund er der blandt byplanlæggere stor interesse for trafikfri butiksentre. - I artiklen fremdrager forfatteren eksempler på eksisterende trafikfri markeder, andelscentre og butiksgader af ældre dato, hvor handlen stadig trives; der fremdrages også tilsvarende eksempler, hvor handlen imidlertid er visnet, fordi de byplanmæssige forudsætninger ikke var til stede. I tilknytning til nye boligkvarterer i forskellige byer i Europa er opført butiksentre, en del af disse nævnes.

Forbindelse med artiklen gengives butikscenteret „Kastrup Midtpunkt“ af arkitekt M.A.A. Poul Erik Fehmerling, og et projekteret butikscenter af arkitekterne M.A.A. Henning Jensen og Torben Valeur.

Arkitektens månedshæfte 12/1955, side 165

711.552.1

BYNX VIPPEBESLAG

Sandgade 11 - Telf. 4740 - 4739

BYNX FABRIKER - RANDERS

Tlf. Mi. *4222

A. BARTHOLDY & SØN

TØMRERMESTRE
ENTREPRENØRER

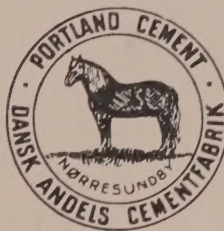
JUNGGREENSVEJ 8, TLF. DAMSØ 1809 - 435

M. J. GRØNBECH & SØNNER A/S

Kristianiagade 8
København Ø
Telefon C. 342

**Stålbjælker og
betonjern**

fra lager og værk

**Prima
Portland
Cement**

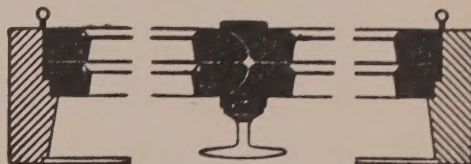
DANSK ANDELS CEMENTFABRIK
NØRRESUNDBY

TØMRERMESTER

P. JUL. HANSEN

SOLSORTVEJ 49
GOTHÅB 1380

BALSLØW TRÆVINDUER OG DØRE

HELLERUP BYGNINGSSNEDKERI

Hellerupvej 8

Tlf. Hellerup 167 6208

Klinkerbetonoverliggeren

RAS

ideel til vinterbyggeri

★

Fås hos de sædvanlige leverandører af bygningsmaterialer

★

Salgskontor: Telf. Bandholm 118

SNEDKERARBEJDE

TØMRERARBEJDE

INVENTAR

TH. PEDERSEN & SØNNER

Frederiksgade 74

Tlf. Aarhus 765

Choubra Mant Health Center, Cairo

Hvor Nilen vander Ægypterens jord . . .

En halv snes kilometer syd for Cairo har „Egyptian American Joint Committee for Public Health“ opført et hypermoderne Hospital, Choubra Mant Health Center.

M. Cachard har behandlet bygningen indvendigt med Dyroton og facaden med Dyrotex Plastic Maling. Vinduer, skodder etc. med Syntal Emaillé.

Vor afdeling i Cairo, The Modern Paint & Varnish Co., har leveret disse kendte Dyrup-produkter, som foretrakkes af byggeeksperter over store dele af kloden på grund af uovertruffen kvalitet og holdbarhed under alle klimatiske forhold.

S. DYRUP & CO. A. S.

GLADSAXEVEJ 300 - TLF. SØBORG 3000
DANMARKS MEST MODERNE FARVE- OG LAKFABRIK